Devlet Nüshası

Yazı işleri :
E. U. Rs.
Harb Tarihi Dairesi

Harb Tarihi Vesikaları DERGİSİ

Üç ayda bir çıkarılır
(Mart, Haziran, Eylûl, Aralık)
Ayları

Basım işleri :
E. U. Basımevi
ANKARA

Yıl : 6 | Aralık - 1957 | Sayı : 22

Tarih yazmak, yapmak kadar mühimdir. Yazan, yapana sadık kalmazsa; değişmiyen hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır.

ATATÜRK

(1) İstiklâl Harbinde IV. Kolordu kumandanı Albay (Miralay) Kemalettin Sami bey Bir makinalı tüfeği teftiş ederken

İÇİNDEKİLER :

1 — Vecizeler
2 — Tarihî vesikalar ve açıklamalar

184 sayılı Ordu Dergisine ektir

E. U. Basımevi
ANKARA
1957

444

Vecizeler

Servet ve onun neticei tabiiyyesi olan refah ve saadet yalnız ve ancak çalışkanların hakkıdır.

ATATÜRK

Felsefei hayatın garib bir tecellisidir ki, her nâfi ve yeni şefe karşı mutlaka bir kuvvet çıkar.

ATATÜRK

Bir milletin muvaffakıyeti demek; mutlaka kuvayı umumiyei millîyenin bir istikamette tahassüliyle, teşekkül etmesiyle mümkündür.

ATATÜRK

444

Tarihi Vesikalar

447

448

553 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye daha 11/Mart/1920'de İstanbul'un işgal olunacağına dair aldığı haberleri Kolordulara yayınladığını göstermektedir.

Vesika No.: 553

14 ncü Kor. K. Yusuf İzzet Paşa Hazretlerine

Dersaadet'den alınan şifre sureti âtide arzolunur.

Hey'et-i Temsiliye Namına
Mustafa Kemal

S u r e t:

Fransız menbaından alınan malûmata nazaran:

1 — İngilizlerin birkaç güne kadar Harbiye Nezareti binasını işgal edecekleri.

2 — Umum zâbitanı sivil gezmeğe mecbur edecekleri.

3 — Dersaadet ve nüfuzları olan mevaki'de de şiddetli davranacakları ve hattâ memleket menfaatine çalışanları birer bahane ile hapsetmek üzere liste hazırlamakta oldukları haber alınmıştır Efendim

11/3/36

20 nci Kor. K. V.
Mahmut

449

450

Vesika No.553

ق قوماندانلغی

	تسوید تاریخی		
	تبییض تاریخی		
	میض		

وسیلهٔ ایفا شفره صورتی آتیده محرر اولنور -

هیئت تحقیقیه ناظمه

مصطفی کمال

صورتی :

واز منطقه‌ده آلنان معلومات نظراً :

۱ـ انگلیزلرك بر قاچ آیدن بری قدر حیفه قطارنی نیاسی اشغال ایده جکلری

۲ـ عمقم ضابطانی سیویل ازمه میبور ایده جکلری

۳ـ وسیاوت و نفوذلری اولان مواقعده دوشدکلری واز ایده جکلری وحتی مملکت منطقه‌سی چاپیشدلری بیرنه ایله جبر ایتمك ایچون ره‌یسه حاضر لامقده اولدقلری خبر

آلنمشدر افندم

۲۶/۲/۱۱

معروض

452

554 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliyenin Kolordulara yayınladığı haberalma raporunu göstermektedir.

Vesika No.: 554

Mahreci : Ankara
Keşidesi : 11/3/36
Vürudü : 13/3/36

Bandırma'da : 14 ncü Kolordu Kumandanı Yusuf İzzet Paşa Hazretlerine

1 — Dersaadet'den tahriratla yazılarak Martın dokuzunda vâsıl olan malûmat zîrde aynen arzolunur. Hey'et-i Temsiliye Namına Mustafa Kemal

Suret :

Madde bir — İstanbul'a Yüzbaşı Sili namında bir İngiliz yüzbaşısı gelmiştir. Bu Mustafa Sabri Efendiden dîn-i İslâmın Bolşevik aleyhinde olduğuna dair bir fetva almıştır. Hoca Vasfi Efendi Sabahattin Bey vesair muhaliflerin birkısmı bundan haberdardır. Tevfik Paşa da mürevvicdir. Şeyhülislâmdan da aynı veçhile bir fetva almağa çalışıyorlar. İşbu fetvaya mukabil İngilizler Zatişahanenin riyaseti tahtında âlem-i İslâmdan gelecek murahhaslardan müteşekkil meclis-i hılâfet yapmağı teklif ediyorlar ve muhaliflerin büyükleri de bu fikri ilka eyliyorlar. İşbu havadis İngiliz istihbaratında bulunan mutemetlerden işitilmiştir. Ve doğrudur.

Madde iki — Gürcü Cenerai Kiprapli Palman Mülâzimi Medrah Avusturya Mülâzimi Lipsinki içlerinde Türk de bulunan on zâbit üçyüz kırkbeş küçükzâbitten ibaret bir hey'et Tiflis'de Avrupa Otelinde Alman Hastahanesi Sertabibi Her Müllon riyaseti altında yapılan kongrede Gürcistan ve Azerbaycan'ın Düvel-i İtilâfiyeye karşı hasmâne bir vaziyet almasına karar verilmiştir. Bu haber ve karar İngilizleri son derecede düşündürmekte olduğu İtalyan menâbiinden öğrenilmiş Kuvayi Milliyeye hücumetmek üzere İngilizlerin dörtyüz tayyare getirecekleri anlaşılmıştır.

Madde üç — Sivastopol'ün Bolşevikler tarafından tazyik edilmekte olduğu Azerbayecan ve Gürcistan Bolşeviklerce sıkıştırılmasına karar verildiği ve yakında şimalî Kafkas cihetinde bulunan Denikîn kıtaâtına karşı harekât başlıyacağı ayrıca müstahberdir.

Madde dört — Eskidenberi İngilizlerle Türkler arasında istihbarat ve espiyonaja memur Hürriyet ve İtilâfın hey'et-i fa'alesinden Kalkandelenli Tahsin Kâmil Paşa damadı Doktor Es'at Sirkecide Bahrisefit Otelinde ikamet eden İzmirli Hamamcı Mahmut Beyler ve İstanbul Hereke Mağazası sabık Terzisi Üsküdarda mukim Mehmet Kemal teşkilât ile İngilizler arasında temas idame etmektedirler.

Madde beş — Dün Gelibolu vapuriyle Karabiga'ya hareket edecekler iken muvaffak olamıyanlar Anzavur'un tevsii daire eylediğinde ahaliye hitaben neşredileceği beyanname esasatını hâmil idiler. Takibeylediklerini anlamaları üzerine imha eylemişlerdir. Bu beyanname esasâtını Hürriyet ve İtilâf tarafından hükûmete verilen birinci ikinci üçüncü muhtıralar teşkil eylemektedir.

Madde altı — Üsküdar Devriyeli mahallesinde Tenbih sokağında mukim Posta Müdiri Fehmi Beyin Posta Müdiriyeti nezdinde Biga'ya naklinin te'mine çalışacak olmadığı takdirde kendisi Karabiga'ya firar edecektir Orada Anzavur'un nüfuzu altında bulunan havalide Posta ve Telgraf İdaresini ele alacaktır Şâyet Anzavur Bursa vesair havaliyi ele geçirmeğe muvaffak olursa Fehmi Beyin Kuvayi Ahmediye Posta ve Telgraf Müdîr-i Umumîsi olacağı va'dolunmuştur.

Madde yedi — 27 ve 28/2/36 tarihlerinde Muhafız Paşa tarafından maslub Kâzım'ın kardeşi Çerkes Hikmet'in Gönenli Nuri, Kaymakam Fettah Beylerle diğer bâzı refikleri dâvet edilmişlerdir. Muhafız şimdiye kadar teşkilâta mensubiyeti tarafımızdan istihbar edilen esamiyi hâvi liste kendilerine ibraz ile bugibi teşebbüsatdan tevakki eylemeleri nasihatini vermiş hareketlerine müsaade etmiyeceğini söylemiştir Bunlar filhakika dün akşam hareket eden Gelibolu vapuriyle Karabiga'ya gitmek arzusunda bulunuyorlarsa da bunda hiçbir siyasî maksatları olmadığını seyahatlerin in ticarî işlerden münbahis olduğunu ileri sürerek Paşadan müsaade istemişlerdir. Paşa kat'iyyen müsaade edemiyeceğini gitmelerinde mahzur tasavvur etmediği zamanın hülulünde kendilerini seyahatte serbest bırakabileceğini beyan eylemişlerdir Bu sebeple dün Gelibolu vapuriyle Karabiga'ya gidecekleri etrafında yapılan tertibatda Muhafız Paşanın bâlâdaki yanlış ve açık siyaseti karşısında bittabi' akîm kalmıştır. Fettah Bey ve rüfekasının Muhafız tarafından celbinden ve kendilerine ihtâratta bulunulduğundan haberdar olamıyan Topçu Mülâzimi sabık Bursa Vilâyeti Yaveri Mülâzim Halit ve Mülâzim Yusuf Ken'an Efendi Gelibolu vapuruna girmeğe muvaffak olmuşlarsa da inzıbat memurları refakatlerine verilen mutemedimiz tarafından irae ve tevkif ve Muhafızlığa i'zâm kılınmışlardır. Üzerlerinde birşey çıkmamış ve vapura birisini görmek için gittiklerini iddia eylemeleri ve bilhassa Yusuf Ken'an Efendinin Abuk Paşadan şüpheli bir adam olmadığına

154

dair tezkire getireceğini iddia etmesi üzerine Muhafız Paşa tarafından tahliye edilmişlerdir.

8 — Gelibolu vapuriyle hereket edemiyenlerin birkaç gün sonra şimendöferle Tekfurdağı'na geçmeleri ve oradaki Alay Kumandanı Mustafa Nuri Bey delâletiyle karşı sahile sandal ile çıkarak Karabiga'da Anzavur'a iltihakları veyahut buradan Yunan vapurlariyle doğruca firarları mevzuubahistir.

9 — Mütekait Miralay Mirza Bey Binbaşı Klhs Kel Hüseyin Bey Tüccardan Çerkes Hacı Ahmet Bey bugün ba'dezzeval Sadrıâzam ile mülâkat ederek Anzavur'a karşı yapılan takibatın tahkkikı ve mes'elenin sulhen halline çalışacaklarını söylemişler ve Sadrıâzam da İstanbul'dan kuvvet gönderilmiyeceğine dair kendilerine teminat vermiş ve bu müracaattaki maksadın da zâbitânın sevkine kadar vakit kazanmak olduğu anlaşılmıştır.

10 — Teşkilâtın askerî kısmını Hamdi, Tayyar, Mustafa Paşalarla Binbaşı İsmail Hakkı ve Yüzbaşı Mahmut Celâlettin, Yüzbaşı Şevket, Mülâzim Yakub, Yüzbaşı Tahsin, Müşîr Fuat Paşazade Âli ve elyövm tevkifhanede mevkuf Binbaşı Hüsnü Beyler idare etmektedirler.

11/3/36 20 nci Kor. K. Vekili
Mahmut

455

458

ق ماندانلی

علم

تحریری: ۱ نقره

باندرمه: ۱۴ نجی قول اردو قوماندانی — تسلیم: ۲۶/۲/۱۲

بوسنه عذت پاشا حضرتلرینه — ورودی: ۲۶/۲/۱۲

۱ — اوتدنبری پرانلم یازیلمه‌مه‌سی طقوزنده واصل اولان معلومات عیناً زیرده

عینا وصله اولنور. هیئت تحقیقیه نامنه مصطفی کمال

صورت:

۱ده بر — استانبول بوزباشی سیلی نامنده بر انگلیز بوزباشیسی کلدی. بو مصطفی جبری افندینه دینه اسلامک بولشویک علیهنده اولدیغنه دائر برفتوی آلمشدر. خواجه‌زاده فندی صباح الدینه بر و سائر بعض افندیلر برقسمی بوندن خبردار دکلدر. توفیق پاشا ده موجوددر. شیخ الاسلامدن ده عینی وجهله برفتوی آلمغه چالیشیورلر. استانبولده بو فتوی یه مقابل انگلیزلر ذات شاهانه‌یه یاخود تمثیلده عالم اسلامدن کلمه‌جک مرخصلره تشکیل مجلس خلافت یا بعض تکلیفات ایدیورلر. وی افندی بو کلدی ده بزفندی القاب ایلیورلر. ۱۰ شوبو حوادث انگلیز استخباراتنده بولنان معتمدلردن ایشیدلمشدر. وطن غدیدر.

۱۱ده آبی — قوجی جنداری کیبرایلی بالطه‌یه ملازمی مدراج آووستریا ملازمی پیسکی ایچرنده تیقلمده آورویا اولنده آلمانیه خسته خانه‌سی سرطبیبی قوللوسنه ریاستی تحت قلنده بولنان اوچ یوز قدر بسته لو جولک ضابطلرینه عبارت بر هیئت یاپیلاره تونفه‌ده کوجستانه و آذربایجانه دول ائتلافیه یه تابع حصه‌نه بر وضعیت آلمسنه قدار ویرلمشدر. بو خبر وقتا انگلیزلری حوله‌ده جدوتوندیلر. اولدیغی ایتالیانلر بندن آولده نیلمسنه تعای علیه یه هجوم ایتمک اوزره انگلیزلر دخی یوز طیاره کتیره جکلری آکلاشیلمشدر.

۱۲ده — سیواستوپولک بولشویکلر طرفندن تصفیه ایدلمکده اولدیغی آذربایجانه و کوجستانه بولنان و نیکیه قطعاتنه تأثیر حرکات باشلاییه جغی آیدیجه مستخبردر.

۱۳ده — استیدنبری انگلیزلرله تدکلرده کلان سنده استخباراتدن ایچون تازه مأمور حدیث و ائتلافک هیئت نظارتنه سندن تالقاندن تحیه کامل پاشا دماری، قتور سعد سلیم جمید و بجه سعید اولنده اقامت ایدیه‌رک بدلی حسامجی محمود کبیر و استانبول هدکه نظارتک سابقه تدریس اسلدر. ده مقیم محمود علی

ظلمنه

58

تشکیلات ایله انگلیز لرک ره سنده تماس ایلمه ایتمله ده در.

ماده سی - دوره کلیول و ایوریله فره بیغایه حرکت ایده جکلر آیله موقعه اولمیان انزاورک توسیع و اکده ایله ویلنده اصالی یه خطاباً نشر ایدیله جکی بیانناماه اساسه حامل ایدیلیر. تعقیبه ایله ملی اکثریت ملی اوزرینه ایجا ایله بشلاندر. بو بیاناماه اساساتی حاویت و اختلاف طرفنده حکومت و ریلدیه برنجی اینجا و جیجی مخطاه ولر تشکیل ایلمکده در.

ماده رابعه - استقلال دوریه نک کلمه سنده تبیه سه قانعنده بیغم یوستم مدیری فهمی بکله یوستم مدیریتی نزدنده بیغایه نقلنک تا بینه چالیشیجقه اولدیغی تقدیرده کذلک فره بیغایه فرار ایده جکلر - اوراده انزاورک نفوذی آلتنده و بو فامه خوالیده یوستم و تلغراف اداره سی الم آلم جقدر تا ید آنزاورک بروسه و سائر حوالی یی الم آلیجقلر موقعه اولدیغی فهمی بکله خدایی احدیه یوستم و تلغراف مدیر عمومیسی اولم جغی وعد اولنشدر.

ماده یکه - ۲۶/۲/۲۸ و ۲۷ تاریخلرنده می فظ پاشا طرفنده مصطفی کاظم فرده کی چرکس حقیقی کوتانلی نوری، قاپمقام فتاح بکلرله دیر بعضه رفیقلری دخولت ایدیلشدر. می فظ شمدی یه قدر تشکیلات منسوبیتی طرفندن مخزونه آلنمیان ایدیلیه اسامی یی حاوی لیستم کندیسنه ابراز ایله بوکی تشبثاتده نوقی ایدملری تصحیف و دیرسه حرکتلرینه مساعده ایتمیه جکلی سویله مشدر. بوندن خفیه دوره آقشام حرکت ایده کلیول و ایوریله فره بیغایه کیتمک آرزوسنده بولنیورلرمش ده بونده هیچ بر سبب مقصودلری اولمیوب سیاحت تجاری ایشلرنه نسبتله اولدیغی ایدوسوره رک پاشا ره مساعده ایستمشلر پاشا قطعیاً مساعده ایده یه جکنی کیتمکلرنده محذور تصور ایتدیکی زمان حلوانده کندیلرینی سیاحت ده سربست براقمیه جکنی بیان ایله مشدر. بو سبب دوره کلیول و ایوریله فره بیغایه کیتمک جهتی اطاقنده یاپیلمه تدبیراتی

460

ق قوماندانلغی

عدد

محافظ پاشانک بالاده‌کی یکلسه‌ی واقعه‌سیاسی قاریشدیغنده باطقه‌عظم
قالمشدر. فتاح بک و رفقاسنک محافظ قندیله جلبندن وقندیلده اخطار اتده
بولنیلدیغندن جزاسنی اولمیه‌جق ملازم سابعه‌سی ولایتی یاوری
ملازم خالد و ملازم یوسف آغانک افندیلر کلبول وایوریه
کیرمکله موقعه اولمشدر. ده انضباط مأمورلری رفاقتدینه ویریلمه
مقصدنه محافظ قندیله ایرمه وتوقیف ومحافظه اجرام قیلنمشدر. اوزر
رنده برکچه‌سی وایوریه بریسی نوبتلا ایچون کیتدکدنبنی اوی
ایلدیلری وبالی صبح یوسف آغانک افندیلر عبوره پاشا دن شهادت
آدم اولمدیغنه دائرتذکره کتیره‌جکنی اوی اتمیسی اوزرینه محافظ پاشا طرفنده
تحلیل ایدیلمشدر.

۸ - کلبول وایوریه حرکت ایده‌جکلری برقاچ موسه‌صول دشمنه وفرقه
تنصیر مخابره‌جیلری واوراده‌کی اسری قوماندانی مصطفی نوری بک ولیتیله
قاریشه ساحله ضدال ایلیه‌جقلر. حرب فرده بیاده‌ده انزاوورده‌اتی فلری و
باطوبه‌لر ادسه یونانه وایوریلر بلدوغی کیفیتلری موقوف بحث‌در.

۹ - قفاقدیلاری میزابک تیلباشی بک تجاردن جرکس حاجی احمد بک
بولنمه‌سی بعد الدال صورت اعظم ایله ملاقات ایده‌رک انزاوورده قاریشیلاجق
تقصیاتک تخفیفی و مسئله‌نک صلحاً حلنه چالیشمه‌جقلرینی سویلیه‌مشلر وصدر
اعظم ده استانبولدن فوت اتمندن بلکه جلبنه دائر قندیلدن نایبات
ویرمسه وبوتون جمعیتده‌کی مفصولرده

462

ضابطان سوقه قدر وقت قزاغه اولدیغی اکلاشیلمشدر.

۱۰- تشکیلات قدیمی حمیدیه یاور مصطفی پاشا بیکباشی اسماعیل حقی و یوزباشی محمود جلال الدینه یوزباشی شوقت ملازم یعقوب، یوزباشی نجیب، شیخ فؤاد پاشازاده عالی ایلم توقیفخانه موقوف بیکباشی حسنی بکک اداره ایتمکده در.

۲۶/۲/۱۱ فه. م ویلی

محمود

463

464

555 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye Reisi M. Kemal Paşanın, Salih Paşa Kabinesinin de düşürülmesi ve düşmanlarımızın emellerine âlet olabileceklerin, ıktidar mevkiine getirilmesi ihtimaline karşı, alınması gereken tedbirler hakkında Kolordulara yayınladıkları emirlerini gösterir.

Vesika No.: 555

Adet

Mahreci : Ankara
Tarihi : 13/3/36
Vürudü : 14/3/36

14 ncü Kor. Kumandanlığına

Salih Paşa Kabinesine Meclis-i Meb'usânın itimat re'yi vermesi me'muldür. Fakat Ali Rıza Paşa Kabinesine yapıldığı gibi buna da taarruz edilerek iskaat edilmesi ve düşmanın âlet olabileceklerin mevkıi ıktidara getirilerek Vatanımızı daha sühuletle tazyik ve perişan edecek müsait fırsatlar ihdâsı ihtimaline karsı ancak millî vahdet-i azimkârane bir taleb ile mukabele ve mukavemet mümkün olabileceği nazar-ı teemmüle alınarak Hey'et-i Merkeziyelerle Hey'et-i İdarelerin herzamandan ziyade hassasiyet ve faâliyetinin tezyit ve te'mini ve Vatanımızın yegâne çarei halâsı olan teşkilât-ı Milliyemizin lâzimi veçhile taazzuvuna ihtimam olunmasını hassaten rica eyleriz. Hey'et-i Temsiliye Namına Mustafa Kemal.

20 nci Kor. Kumandan Vekili
Mahmut

465

466.

خرجی: آنقره
تاریخ: ۲۶/۲/۱۲
ورود: ۲۶/۲/۱۴

رمز

رئیس وکلا فوق العاده

صالح پاشا قابینه سنه مجلس مبعوثانک اعتماد رأی ورمی مأمولدر. فقط علی رضا پاشا قابینه سنه
یاپیلیقی کبی بوله ده تعرضه ایدیلرک اسقاط ایدلمی وتشکیل آلت اولمه جهتلرک موقع اقتداره
کتیریلرک وطنجه دهاسر بولنه تقویه بیانه ایده جک فرصتدا صاق اصحابنه فائق آنجق ملی وحدت
فرمطه نه بر طلب ایله مقابله ومقاومت محله اولمه بیدجکی نظر تأمله آلنه رق اهیأت مرکزیه لره
اهمیت اداره لرک حفظ ماندیه زیاده حساسیت وفعالیتلر بیدر تأمینی و وطنجه یکانه
چاره نهایه سی اولان تشکیلات جدیدنک لازمی وجهله تعضوه بنه الهام اولونمسی
خاصه رجا ایدر. اهمیت تمنیاتمه بازمعطفی کلک

رئیس وکلا فوق العاده
محمود

468

556 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliyenin Edirne'den aldığı ve Kolordulara yayınladığı haberalma raporunu göstermektedir.

Vesika No.: 556

Adet

Mahreci : Ankara
Tarihi : 15/3/36
Vürudü : 16/3/36

14 ncü Kor. Kumandanlığına

Edirne'den verilen malûmat aynen zîrdedir. Hey'et-i Temsiliye Namına: Mustafa Kemal

1 — Dünkü 13/3/36 Bulgar Gazeteleri neşriyatından Londra'daki Meclisin Z e n t i İstanbuli noktasında olup, Fransız Gazeteleri bunun onaltı bin askerle mümkün olacağını yazıyorlar.

2 — Türkiye memnun edilecek ise de Hindistan ve Rusya ile münasebeti olmıyacak ve İstanbul ve Konya ve Bursa ve Adana ve Antalya'da İtalyan askeri bulunacaktır.

3 — İzmir Yunanistan'a, kaza ve nahiyeleri İtalyanlara verilecektir.

4 — Pöti Pariziyen gayriresmi neşriyatına göre Trakya'nın büyük bir kısmının Rumlara verilecektir. Beşyüz asker Gümülcine'de bekliyor.

5 — Bulgar Başvekili Trakya'nın Yunanlılara verildiği halde vukua gelecek fenalıklardan mes'ul olmıyacağını ve kat'iyyen verilemeyeceğini gazete muharrirlerine söylemiştir.

6 — Lord Silsıl Bolşeviklere karşı asker gönderilmesini teklif ediyor Bundan maâda Bolşeviklere mukabele için Lordlardan mürekkeb bir cemiyet teşkil olunmuştur.

20 nci Kor. K. Vekili
Mahmut

469

470

نمره: انقره

تاریخ: ۲۶/۲/۱۵

ورود: ۲۶/۲/۱۶

عمومی: ۱۴ قوماندانلغنه

اورته ده وریله معلومات عینا زیرده در . اهمیت تشکیل نامزه بودخصوص تلک

۱ـ دوتکه ۲۶/۲/۱۲ بلغار غزته لری نشر ایتدیلر بوندن دوکی محله نزه لرنده

استانبولی تقطع ایتمشلر اولوب زائر غزته لری بونک اوزه آلتی بیک عسکر نه مکمل اولوجقی یازیورلر

۲ـ ترکیا حکومتی ایدیجات ایده ده لقدشلر و بیلهاتانی اولطیه جه و استانبول وفونجه

و بروه و آطه لر و آنطالیه ده ایتالیانه عسکری بولنجقدر .

۳ـ ۶ زیر یونانستانه، قفقاز جهتی ایتالیانه ویریله جکدر .

۴ـ بونی یاریسه غیر مرتب یاپه کوره ترکیانک یولی تشکیل ایدیلمه ویریله جکدر .

بو یول ستراتژیکدر بکلدیور .

۵ـ بلغار یاپه دوکی ترکیانک یونانیده ویرلدیکی حاله و فوجه کلدیجات قنالاره مسئول

اولمه جغی دوقیا ویریله جکی غزته مورلرینه سویلدمشدر .

۶ـ لوروسیه لی بولنه ویکله فاشی عسکر کوندرلمنی تکلیف ایدیور بوندن ماعدا بولنه رنکده

مقابله ایچون لوروله ده ترکیه یه جبهه تشکیل اولنمشدر .

فه دوکی

محمود

472

557 No. lı vesikanın açıklaması

Avrupa Türkiyesi, İtilâf Devletleri Kumandanı General Wilson'un; İstanbul'un İtilâf Kuvvetleri tarafından işgal edileceğini bildiren 16/Mart/1920 tarihli yazısının aslı ve tercümesini göstermektedir.

Vesika No.: 557

Harbiye Nezareti
Tahrirat-ı Ecnebiyye ve Tercüme Şubesi
No. Ş. I 20-3
103

Harbiye Nazırı Paşa Hazretlerine:
Kuvayi Mu'telife Kumandanı Ceneral H. F. Wilson tarafından varid olan 16/Mart/1920 tarih ve Dersaadet Kuvayi Mu'telife Kumandanı Karargâh-ı Umumîsi ifadeli merbut İngilizce tahriratın tercümesi.

Meclis-i Âlinin emri altında ifa-yi vazife eyliyen Düvel-i İtilâfiye Fevkalâde Komiserlerinden telâkki eylediğim talimata tevfikan İstanbul'un işgali hususunda lâzımaelen tedabir-i askeriyeyi ittihaz eylemekte olduğumu zatidevletlerine arzeylemekle mübahiyim.

Harbiye ve Bahriye Nezaretlerinin işgaliyle Telgraf ve Telefon Müdiriyet-i Umumiyesinin kontrolü ve asayiş-i umumîyenin te'mini tedabir-i mezkûre adâdına dahildir.

Bu ahval dahilinde emriniz altında bulunan kıtaatın kendi yerlerine çekilmelerini ve hasbelvazife harice çıkacak herhangi bir askerin silâhsız olmasını te'min etmenizi rica ederim.

Terceme aslına mutabıktır. 17/Mart/336
[Mühür]
Merkez Dairesi Tercüme Şubesi
Feyzullah

Erkânıharbiyeye
tezkere
980

20-3-36
III
A.

İşbu mektup mazmununun şifahen icabedenlere emir verildiğini Kâzım Paşa Hazretleri emir buyurdular.

Ali Sırrı

443

474

Vesika No. 557

تحریرات نظارتی

تحریرات اجنبیه و حربیه

نمره

۱۰۷

حربیه نظارتی پاشا حضرتلرینه ؛ قوای مؤتلفه قومانداناری جنرال ع. ف. ویلسون طرفندن وارد اولان ۱۶ مارت تاریخ و ۲۰۰ نمره‌لی مذکره‌نک قوای مؤتلفه قومانداناری قرارگاه عمومیسی افاده‌سی مربوط انگلیزجه تحریراتک ترجمه‌سی.

مجلس عالینک امره آتفاً ایفای وظیفه ایدیه‌رک اتلاف و فوق العاده قوه‌لرندن تنظیف ایدیلمکلری تعلیماتنه توفیقاً استانبولک اشغال مخصوصه‌سنه دائر مکمل تدابیر عسکریه یه آغاز ایلمکده اولدیغمز زمانده روسلرینه مرحمت ایتمکده بولنیورز.

حربیه و بحریه نظارتلرینک اشغالیه تفراق و تفرقه مدیریت عمومیه‌سنک قوانین و آسایشه عمومیه‌نک تأمینی تدابیر مذکوره عدادینه داخلدر.

بو احوال داخلنده مرکز آتفاً بولنان قطعاتک کندیلرینه جکیلمکلری و حسب الوظیفه خارجه چیقاجق هر هانگی بر عسکرک سلامت اولمق تأمینه انتظار رجا ایدیورم.

۱۷ مارت ۳۲

(توقیع اصلی مطابقدر)

۱ - نکار رحمی

نمره

۹۸۰

III

476

Headquarters Allied Corps,
Constantinople.

March 16th 1920.

To
H.E. the Turkish Minister of War.

From
Lieutenant General Sir H.F.M.Wilson K.C.B.,K.C.M.G.

I beg to inform Your Excellency that in accordance with the instructions of the Allied High Commissioners acting under the orders of the Supreme Council, I am taking the necessary military measures to effect the occupation of CONSTANTINOPLE.

These measures include the occupation of the Ministry of War and the Ministry of Marine, the control of the Telegraphs and Telephones, and the maintenance of public order.

In these circumstances you will be good enough to confine the troops under your command to their quarters and ensure that any soldiers sent out on duty will do so unarmed.

H F Wilson

Lieutenant General,
Commanding the Allied Corps in
Turkey-in-Europe.

477

478

558 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliyenin Kolordulara; İstanbul'un İngilizler tarafından işgal edileceğini bildiren şifrelerini göstermektedir.

Vesika No.: 558

Devlet-i Osmaniye
Posta ve Telgraf ve Telefon Nezareti
Hükûmet telgraf muhaberatından dolayı birgûna mes'uliyet kabul etmez

Yusuf İzzet Paşa Hazretlerine

Bu sabah 16/3/36 İngilizler Şehzadebaşındaki Karakol'u askerimiz uykuda iken basarak altı kişiyi şehit ve onbeş kadarını mecruh ettikten sonra Karakol'u ve bir taraftan da Harbiye Nezaretini ve Tophane'yi ve Harbiye Telgrafhanesi'ni işgal ettikleri bildirildi Bu harekâtı yapan rıhtıma yanaşan İngiliz zırhlıları bahriye efradıdır İstanbul'da fevkalâde bu ha bir halin cereyan etmekte olduğu anlaşılıyor Vaz'iyyet Hey'etimizce takibedilmektedir İstanbul'la muhabere ve münasebetde müteyakkız bulunulması arzolunur.

16/Minh

Hey'et-i Temsiliye Namına Mustafa Kemal

Vesika No. 558

تلغراف نامه‌نی کتیرمه‌نه بخشش ویرلز

صره نومروسی
واسطه مرکزی
تاریخ
دقیقه ساعت اوکلادن اول/مکره [1]
مأمور امضاسی

دولت عثمانیه
مؤسسه تلغراف و تلفون نظارتی
حکومت تلغراف مخابراتنده طولایی برکونا مسئولیت قبول ایتز

صره نومروسی
تاریخ
دقیقه ساعت اوکلادن اول/مکره [1]
مأمور امضاسی

وق ویا کشیده

مخرج نومرو کلمه/غروب تاریخ ساعت/دقیقه اوکلادن اول/مکره [1] طریق اشارات مختصه

لوسف عزت پاشا حضرتلرینه : بوصباح ۱۶ / ۲ / ۳۶ انکیز لو مهزاده باشنده کی قره غولی عسکرمز اونفوده
آتیه باصدره الق کبتسی ایله مهزه و اونه بسه قدر بنی مجروح ایتدکدن صکره قره غولی و بو طرفدن ده حربیه نفرتی
وطوب حاناتی و حربیه تلغرافخانه‌سنی اشغال ایتدکلری بلدیریلدی بو حرکات پاپاسه رحمت پاشا شامه
آکهیز تدهلیدی بحریه افرادیدر استانبولده قوه العاده بوسطه بو حالک جریانه انتبهکده اولدیغی
آکلاشیلیر و ضعیف هیئتزه تعقیب ایدیلمکده در استانبول فی یوه و فناستیده ضبط
یولنمسی عهده اولنور

۱۶

تعقیب تحلیه ۷ سنه مصصه تملک

[1] اول ویا مکره تعبیرلرندن بری ایچابنه کوره سیلنمش اولنجقدر.

نمونه ۸۰۱

482

559 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliyenin, 558 sayılı vesikayı teşkil eden şifrelerine yaptığı zeyli göstermektedir.

Vesika No.: 559

Devlet-i Osmaniye
Posta ve Telgraf ve Telefon Nezareti
Hükûmet telgraf muhaberatından dolayı birgûna mes'uliyet kabul etmez

Zeyl : Beyoğlu Telgrafhanesini işgal ve memurûni oradan tardetmişlerdir Dersaadet Telgrafhanesini de işgal edecekleri haber alınmıştır

16/Minh

Mustafa Kemal

Vesike No.559

485

تلغرافنامه‌نی کتیره‌نه بخشش ویریلز

صره نومروسی واسطه‌مرکزی تاریخ دقیقه ساعت اوکلدن اول/مکره [1] مأمور امضاسی	دولت عثمانیه موسسه‌ی تلغراف و تلفون خطوط تلغرافی حکومت تلغراف مخابراتدن طولایی برکونا مسوله قبول ایدر	صره نومروسی تاریخ دقیقه ساعت اوکلدن اول/مکره [1] مأمور امضاسی

وق ویا کشیده

مخرج نومرو کله/غروب تاریخ ساعت/دقیقه اوکلدن اول/مکره [1] طریق اشارات محتمله

تبلیغ: بیاوقه سفرلرنی، سن اشغال و مأموریتی اوراده طولدیرمه‌لر انتظارده، رسمادت تلغرافی بنده

اشغال ایده جکدی عبد القدس

مصطفی کمال

[1] اول ویا مکره تعبیرلرندن بری ایچاینه کوره سیلنمش اولمه‌جقدر.

نمونه ۸۰۱

560 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye Reisinin; Balıkesir'de XIV ncü Kolordu Kumandanı Yusuf İzzet Paşaya İstanbul'un işgal olayları üzerine verdiği direktifi göstermektedir.

Vesika No.: 560

Devlet-i Osmaniye
Posta ve Telgraf ve Telefon Nezareti
Hükûmet telgraf muhaberatından dolayı birgûna mes'uliyet kabul etmez

Yusuf İzzet Paşa Hazretlerine

Hürmetle gözlerinizden öperim İstanbul vaziyeti hakkındaki malûmatı aldınız mı Buna nazaran İngilizler başda olmak üzere İtilâf Devletlerinin maskeyi atarak İstanbul'u işgal ve Harbiye Nezaretine vaz'ıyed eyledikleri ve ihtimalki Meclis-i Meb'usan ve bütün Hükûmete va'ıyed edecekleri anlaşılıyor Bu insafsızca ve ve alçakca harekete mukabil Milletimiz ve namuskâr Ordumuzun da icabat-ı vatanperverîyi en şedit ve azimkâr bir surette ifa edeceğine şüphe yoktur İstanbul Merkez Telgrafhanesinin de İngilizler tarafından işgali halinde seri' bir suretde muhabere etmekliğimiz imkânı selbedileceğinden daha bâriz bir suretde inkişafedecek vaziyete göre harekât-ı fi'liyeye geçmek üzere Kolordu malûm plânımız dairesinde sür'at-i ihzarı lüzumunu hâtıra olarak arzederim Cafer Tayyar Beyle dahi te'min-i muhabere imkânını ve senin de aynı tarz-ı harekete geçmesi ve daima Zatiâlileriyle muhafazai irtibat lüzumunu iblâğ buyurmanızı rica eylerim Mukarrerat-ı müteakıbeyi herhalde Zatisamîlerine emin bir surette arziçin diğer vesâit ve turûkdan istifade olunacaktır İcraât-ı müşterekemiz hakkında bugün için bir mütalâai devletleri varsa lûtfen buyurmanızı istirham ederim Efendim

onun da

16/3/36

Mustafa Kemal

487

488

Vesika No.560

نظر اتفاتنه کتیرونه
بشقه ویریلز

صره نومروسی
واسطه مرکزی
تاریخ
دقیقه ساعت اوکلدن اول/مکره [1]
مأمور امضاسی

دولت عثمانیه
مؤسسه تلغراف و تلفون خطوط اتی
حکومت تلغراف مخابراتنده طولایی برکونامسلیتی قبول ایدر

صره نومروسی
تاریخ
دقیقه ساعت اوکلدن اول/مکره [1]
مأمور امضاسی

ورق و یا کیشیده

مخرج نومرو کلمه/غروب تاریخ ساعت/دقیقه اوکلدن اول/مکره [1] طریق اشارات مختصه

بوصف عزت باشا حضرتلرینه

عرضلاره کوزلرکیزده ویریم استانبول وضعنی حضرت کی مصلوماتی آلدیقکزمی بوطانلرا
عرضلاره کوزلرکیزده ویریم استانبول وضعنی حضرت کی مصلوماتی آلدیقکزمی بوطانلرا
آنکلدلر باشده اولمق اوزره ائتلاف دولتلرینک ماهسکنی ! تهدید استانبولی
اشغال و جبیه نفوذ وضع ید ایلدکلری و احتمالک مجلس مبعوثانه و بوتونه حکومت
وضع ید ایده جکلری آکه بیلور بو انسافسزجه والی جه حرکت مقابل صلتز و نامو سطه اردومزک
ایجابات و ضروریاتی ایله شدید و عزمطار بر صورتده ایفا ایده جکنه شبهه یوقدر استانبول
مرکز تلغرافی نه سنک ده انکلدلر طرفندن اشغالی حالنده سریع بر صورتده محابره
اینیه جکز اطلاقی سلب ایدیله جکندن دها بازه بر صورتده انکشاف ایده جک

وضعیت کوره حرکات فعلیه یه تحمل اوزره قول اردوسی
معلوم بلا تمیز دائره سنده تشکیل اعضای لزومنی جامعه
اولدرمق اوزره ایدرم حضرت طیار کبد رضی نامیه محابره اعطای
و مسئله‌نده علیه طرز حرکت یکمسی و دائرات عالیلریله مخافظه
ارتباط لزومنی ابلاغ بویورمکلری چاپ ایلرم مضرتات
متعاقبه‌یی هر حالده ذات سامیلرینه امیه راضی‌دیر.
بدهه ایچون دیگر وسائط و طرق قدیمه استفاده
اولونه جقدر اجرات مشترکه‌مز حقنده بوکونه ایچون
بر مطالعه دولتلری وارسه لطف بیورمکلری استرحام ایدرم.

آغم ۱۶/۲/۲۶

مصطفی کمال

561 No. lı vesikanın açıklaması

İstanbul'un İtilâf Devletleri tarafından işgali üzerine, Hey'et-i Temsiliye Riyaseti tarafından alınması gereken tedbirler arasında; Geyve Boğazında esaslı tahribat yapılması, Eskişehir ve Afyon'daki İngiliz Birliklerinin silâhdan tecridi işinin tatbik mevkiine konması hakkında XX nci Kolordu Kumandanı Ali Fuat Paşanın (Sayın Ali Fuat Cebesoy) ilgili Birliklere verdiği emri hakkında diğer kolordulara verdiği bilgiyi göstermektedir.

Vesika No.: 561

İstanbul

3 ncü Kor. K.

Ankara'dan

1 — Dersaadet'in işgali tarihinden bugüne kadar Anadolu'ya İtilâf kuvveti sevkedildiğine dair hiçbir haber alınmamıştır.

2 — Vaziyet biranevvel Geyve Boğazı'nda şimendöfer hattı üzerinde esaslı tahribat yapılarak şimendöfer münakalâtının uzun müddet kat'ı ve şimendöfer hatlarına hâkim olabilmek için Eskişehir, Afyonkarahisar ve Geyve Boğazı'nda münferit ve mütefrrik bulunan İngiliz veDüvel-i İtilâfiye kuvvetlerinin silâhlarının alınması icabettirmektedir. Eğer şimendöfer hattına serian vaz'ıyed edemez isek Aydın işgal mıntakasında bulunan Kuvayi Milliye ve Onikinci Kolorduya ve şimalden İngilizlerin, cenuptan Yunanîlerin taarruzuna mâruz kalması ihtimali bulunan Ondördüncü Kolorduya kıymetli muavenetlerimiz teahhur edeçektir. Silâhlarını alacağımız İtilâf askeri kuvvetli olmamakla beraber münferit ve muteredait vaziyette olup kıymet-i harbiyyesi olmıyan Hind Mecûsî'lerinden ibarettir. Bugün mukadderat-ı milletin Geyve Boğazı'nda şimendöfer hattının esaslı bir surette tahribine ve serian Anadolu'daki şimendöfer hatlarına süratle vaz'ıyed etmekte olduğuna aslaa şüphe ve tereddüt etmemelidir. Binaenaleyh bu uğurda âzami fedakârlığı gözealdırarak teşebbüsata serian başlamak lâzımdır. Bilâmüsademe silâhlarını teslim etmiyecek olan düşman kuvvetine karşı şiddetle baskın yaparak neticeyi istihsal etmek lâzımdır.

3 — Yukarda verilen vazifei kat'iyyenin serian icrası için artık münakaşa ve müdavelei efkâr zamanı çokdan geçmiştir ve Ankara'da elimizde bir tren hazırdır. Ankara'dan negibi muavenet talebediliyorsa Yirmidördüncü Fırka Kumandanı Mahmut Bey sür'atle bildirmelidir. İşbu tebligat Eskişehir Mıntaka Kumandanlığı vasıtasiyle Yirmidördüncü Fırka Kumandanı Mahmut Beye verilecek, Mevki Kumandanı Rifat Beye emin bir vasıta ile tebliğ edilecek ve tebliğ edildiği bildirilecektir.

k.	19/3/36 Kısım 1	20 nci Kor. K. Ali Fuat
	Şube 1 2282	Şube 1 20/3/36

491

ص

اساسنامه

٥٠

٣٠٠

انقره دن

١- ٥٠ سعادتلو اشغالی تأخیرندن بولونه قدر اناطولی‌یه اسلاف فوق توجه ایدیکنه دائر بیچ بر خبر
آلمامشدر. وضعیت بابه‌اول کوه‌لی‌غاز‌نده تمندوفر خطی اورزنده اساسی تحریبات یاپلمش‌در. تمندوفر مناقلاتنک
اوزنده مدت خطی و تمندوفر خطلرینه حالم اولمیان بجومه آلیشمش، آنقوره‌ده حصار ذکوه‌لی‌غازنده
منفرد و متفرق بولنان انقلاب و دول ائتلافیه قوتلرینک سلاحلرینک آتمامی ایجاب اشدیرمکده‌در. اگر
تمندوفر خطنه سریعاً وضع ید ایده‌رک ایسه‌لک آیدین اشغالی منطقه‌سنده بولنان قوای ملیه و ادبه‌لری قول
ایدوبه و سماندن انقلابلرک، جنوبدن بونانیلرک تدخلنه موقوفه قالمی احتمالی بولنان اوندن دکی
قول ایدوبه قطعی معاونتلر نه ناخر ایده‌جکدر. سلاحلری اثر جفر اسلاف عسکری قوتی اطاعته بولمیان
منفرد و متردد وضعیتده اولوب قیمت جزیی اولمایه هنده مجبور بلاندن عبارتدر. بوکونه مقدرات
منفرد کوه‌لی‌غازنده تمندوفر خطنک اساسی بر صورتده تخریبنه و سریعاً اناطولی‌ده‌کی تمندوفر خطلرینه
یرلنده دفع بر اتمده اولدقنه اصلا بشلامه لازمدر. بلا مصادره سلاحلری تسلیم ایتمیه‌جک اولانلر
آوز، آلدیره‌جه نشانه سریعاً باشلامه لازمدر. بجری اشخاصک ایشک لازمدر.
یتمه قوه فایز شدنده باصقینه یاپه‌جه بجری اجرای اجومه آیقوه مناقشه و مداوله اتفاقا. نافی بوقدر
بوفایده ویریله وظیفه: خطعینک سریعاً اجرای اجومه آیقوه مناقشه و مداوله اتفاقا. نافی بوقدر
آلمشدر. و آنقره‌ده آلمزده بر تردد حاصلدر. آنقره‌ده نه‌یی معاونت طلب ایدیورسه‌کز دیکی
قوه‌لر محودیتک سرعتله بیلدیریلمسی، اشو تبلیغات استشاره منطقه‌سنده‌کی قوه‌لر واسطه‌سیله بکزی دیکی
قوه‌لر محودیتله دریه‌جک، موقع قوه‌لر، وقت کبه ایده‌بر واسطه ایله تبلیغ ایدیه‌جک تبلیغ
ایدیلمی بیلدیریله‌جکدر.

له

٣٦/٣/١٩

قوه‌لر
محودیتی

١/٣

١/٣٦٢

١/٣٦/٣/٢٠

562 No. lı vesikanın açıklaması

İngilizlerin Şehzadebaşı baskını hakında; İstanbul Muhafızlık Kıt'ası, Bayezit Polis Merkezi ve İstanbul İnzıbat Zâbitliği tarafından tutulan zabıt varakasını gösterir (Zabıt varakasında bahis konusu edilen şehit ve yaralı listesi 563 sayılı vesikaya eklidir).

Vesika No.: 562

Yirmibeşinci Kolordu-yü Hümayun tarafından
Erkânıharbiyesi /35
Şube Kısım
Umumî.....
Hususî.....

Hulâsa :

SURET

Zabıt varakası

Şehrihâl-i rûmînin onaltıncı salı gecesi 15/16 Mart 36 sabaha karşı saat/5 dakika/45'de Şehzadebaşı'nda Direklerarası'nda Onuncu Kafkas Fırkası Karargâh Efradının ikamet ettiği binaya yakın bulunan caddeye içinde İngiliz askeri bulunan iki yük otomobili vürudetmiş ve bunlardan birisi Saraçhanebaşı'na doğru giderek orada vazifei tarassut ile ahzımevki eylemiştir. Diğer otomobilden ise tahminen elli altmış kadar müsellâh muhtelit İngiliz askeri [müstemleke ve halis İngilizden mürekkep olmak üzere] bir İngiliz zâbiti kumandasında inerek Karargâh kapısında silâhsız olarak bulunan nöbetçinin ihtarına ehemmiyet verilmeyip vehleten Koğuşa biddühûl uykuda bulunan ve mızıka ile karargâh efradından mürekkep altmış bir Neferin yatakları üzerine derhal ateş açarlar Bu esnada Koğuşda otuzbir kadar mavzer bulunduğu cihetle bunları kâmilen otomobillerine nakl ile beraber ateşe devam olunmuş ve efradın hey'et-i umumiyesi ve uyku halinde ve bugibi bir ârızaya gayrimuntazır oldukları cihetle söz söylemeğe bile vakit ve imkân bulamadan maalesef dördü şehit ve onu mecruh düşmüş [dördü ağır] ve bunların isimleri merbut puslada aynen arz ve irae edilmiştir. Bu arbede ile silâh teatîsinin devamettiği Fırka Karargâhından duymuş olan Onuncu Fırka Yaveri Mülâzimievvel Cemil Efendi derhal mahall-i vak'aya koşar ise de kendisine de ateşedilerek mermilerden biri kaputunun sol kolunu delip geçmesine ve bu ateşe mukabil bir muamele ifasına da imkân olamıyacağını teemmül eylemesine binaen oradan savuşmağa mecbur kalmıştır Karargâh Kumandanı Mülâzimievvel Nail ve Hisap Memuru

494

Muavini Arslan ve Alaykâtibi Bekir Zeki Efendiler Karargâhda beytûtet edegelmiş olduklarından mumaileyhimi de beraber alıp Bayezit meydanında ve elyövm İngiliz askeri tarafından işgal olunan Jandarma Kumandanlığı Dairesine alup götürmüş olduklarını Bayezit Polis Merkezi numara/1373'de mukayyet Ahmet Şükrü Efendi tarafından bitta'kip görülmüştür Bu meyanda Mızıka Trampet Neferi Edirne'li Osman oğlu Mehmed'in de kaybolduğu anlaşılmıştır. İngiliz efradının Koğuşda açtıkları ateş dolayısiyle ve adetlerinin çokca olması münasebetiyle yeni kendi şaşkın mermilerinden aralarında yaralı olup olmadığı anlaşılamadığı gibi kışlada icra edilen tetkikat ve tahkikatda da bunun için hiçbir sebep olmadığı muhakkak görülmekte ve zâten işkâl ve suver-i kanuniye ile silsilei merâtib dairesinde herşeyin hall-ü faslı mümkün iken buna riayet edilmiyerek bir zâbit kumandasında gece herkesin derin bir uykuda bulunduğu esnada müteammiden ika' edilmiş bu tarz-ı taarruzun behemehal bir emr-i mahsus ile ika' edildiği müstağnii şekk-ü iştibah görülmektedir İtalya zâbitası da ayrıca kendi taraflarından tetkikat ifa etmiş ve tetkikatlarının şekl-i umumîsi gayrimalûm ise de herhalde mâruzat-ı vâkıamıza mukarin bulunacağı tabii görülmüştür Bundan başka da bunların mahall-i vak'ada bırakmış oldukları bir şapkanın Muhafızlığa ve polislerimiz tarafından kapının önünde bulunan ve İngilizlere ait olan bir kasaturanın da Polis Müdiriyet-i Umumiyesine gönderildiği bittetkik anlaşılmıştır.

İşbu vak'anın bilfiil şahidi olmadığımız cihetle tahkikatımızın Kışladaki tetkikat ve tetebbüata müstenit bulunduğu ma'raziyle işbu zabıt varakamız taht-ı imzaya alındı

16/Mart/36

İstanbul Mıntakası İnzıbat Yüzbaşısı	Bayezit Polis Merkezi Serkomiseri	Muhafızlık İnzıbat Kıt'ası Kumandanı Binbaşı
Remzi	Necmi	Ahmet İzzet

[Mühür]
Yirmibeşinci Kolordu
Erkânıharbiye Birinci Şube
İmza
Hayri

496

497

صورت

[illegible]

[illegible]

٢٦ تموز

[illegible]

L98

563 No. lı vesikanın açıklaması

Şehzadebaşı baskını hakkında Bayezit İnzıbat Subayının raporunu göstermektedir.

Vesika No.: 563-1

Bayezit
İnzıbat Zâbitliği
Adet
64

SURET

Mıntaka Yüzbaşılığına

Bu sabah saat 5,45 evvelden bir zâbit kumandasında altmış kadar müsellâh İngiliz efradı Şehzadebaşı'nda vâki' Onuncu Kafkas Fırkasının taht-ı işgalinde bulunan Letâfet Apartımanı karşısındaki binayı basmışlardır. En evvel içeriye dühûl eden elinde teşhir edilmiş parabellûm tabancası olduğu halde müfrezenin zâbiti olmuştur. Zâbitlerini takiben içeriye giren İngiliz efradı sügünleri takılı olduğu halde SİLÂH DAVRAN vaziyetinde tesadüfettikleri efradımıza karşı: bilâsebep ve bilâsüal muhacim vaziyet almışlar ve yatağından kalkmak istiyen efrat üzerine ateşetmeğe başlamışlardır. Bu tesir ile Karargâh efradından iki, Mızıkadan iki olmak üzere dört şehitle Karargâh efradından altı, Mızıkadan dört olmak üzere on mecruh vardır. Bundan başka Mızıkadan bir Trampetçi neferi de kaybolup şimdiye kadar hay at ve mematına dair bir haber alınamamıştır. Şüheda ile mecruhînin künyeleri merbut varakada muharrerdir. İngilizlerden telef veya mecruh olduğu anlaşılamamıştır. İngilizlerin binaya sebeb-i dühulleri gayrimalûmdur. Müsademe ve taharriyat bir saat kadar devam etmiş ve bilâhare işbu İngiliz müfrezesi avdet etmiştir. Hîn-i avdetde Karargâh Kumandanı Mülâzimievvel Nail, Alaykâtibi Bekir Zeki ve Hisap Memuru Arslan Efendileri beraber götürdükleri gibi otuzbir adet de silâh almışlardır. İngilizlere kuvvei muâvene olarak biri Süleymaniye ve biri de Saraçhane tarafında içerisi askerle dolu iki otomobil intizar vaziyetinde bulunmuşlardır. Mecruhînimizden dört tanesinin ağır yaralı olduğu ve cümlesinin hastaneye yatırıldıkları mâruzdur 16/3/36

[Mühür]
Yirmibeşinci Kolordu Erkânıharbiye
Birinci Şube
İmza
Hayri

Bayezit İnzıbat Zâbiti
M. Evvel
M. Ziyaettin

499

Vesika No.: 563-[illegible]

Yirmibeşinci Kolordu-yü Hümayun
Erkânıharbiyesi
Şube Kısım
Umumî.....
Hususî.....

16-3-36 tarihinde tehaddüseden vak'ada Onuncu Kafkas Fırkası Karargâh Efradından Şehit ve Mecruh olanların esamisi

Şüheda
Fırka Karargâhından
Onbaşı
Veli oğlu Mehmet
Reşadiye

Şüheda
Fırka Karargâhından
Çavuş
İbiş oğlu Abdullah
Zile

Şüheda
Fırka Mızıka Efradından
Kadir oğlu Ömer Osman
Şehirkışla

Şüheda
Fırka Mızıka Efradından
Ahmet oğlu Nasuh
Balıkesir

Mecruh
Fırka Karargâhından
Onbaşı
Mustafa oğlu Mehmet
Pehlivan
Vezirköprü

Mecruh
Fırka Karargâhından
Nefer
Mustafa oğlu Hafız
İbrahim
Merzifon

Mecruh
Fırka Karargâhından
Nefer
Mehmet oğlu Hasan
Söğüt

Mecruh
Fırka Karargâhından
Nefer
Hasan oğlu Âbidin
Erbaa

Fırka Karargâhından
Nefer
Hüseyin oğlu Mehmet
Tavas

Mecruh
Fırka Karargâhından
Nefer
Şakir oğlu Maksut
Rize

Mecruh
Fırka Mızıka Efradından
Nefer
Hasan oğlu İsmail
İskilip

Mecruh
Fırka Mızıka Efradından
Nefer
Halil oğlu Osman
Ödemiş

Mecruh
Fırka Mızıka Efradından
Onbaşı
Süleyman oğlu Musa
Sıvas

Mecruh
Fırka Mızıka Efradından
Nefer
Hasan oğlu Bekir
Bursa

Kayıp
Mızıkadan
Osman oğlu Mehmet
Edirne

(mühür)
25 nci Kolordu
Erkânıharbiye Birinci Şube
Hayri

500

Vesika NO.563

بایزید
انضباط ضابطلری
عدد
٦٤

٥٤

صورت

منطقه بورنیفه

بوصباح ساعت ٥٫٣٠ اولده ضابط قوماندانه‌سی تحت قدرنده انگلیز اخراری تحضرده بانده واقع اوچی قفقاسی فرقه‌سنك تحت اعتماده بولنان لطافت آیاغاق فابریقه‌سی بنای باصمشدر. ان اول ایجرویه دخول ایدن اون نفر قدر یاره بالوم طباخی اولدیغی حالده مفرزه‌نك ضابطی اولمشدر. ضابطلری تعقیبا ایجرویه کیرن انگلیز اخراری سوکولری طاقیلی اولدیغی حالده سلاح طاوارلرنده وخفیفه تصادف ایدیلری اخراریمزه قارشی بلا سبب وبلا سؤال هجوم وضجیت آلمشلر وبیاغدنه قالقمه ایستیه اخراریمز اوزرینه آتشلر باشلاشدر. بو ایکی قراولخانه اخراردن آلتی، موسیقه‌یه آلتی اولمه اوزره درت شهیدلر قراولخانه اخراردن آلتی، موسیقه‌یه دخی اولمه اوزره اون مجروح واردر. بوندن بشقه موسیقه‌یه برینجی نفریده غائب اولوب سمدیه قدر هیچ بر خبر آلنمامشدر. شهدا ایله مجروحلرك کیه‌لری ربوط ورقده محرردر. انگلیزلردن تلف ویا مجروح اولدیغی حالده مشاهده انگلیزلرك بنا یب دخولری غیر معلومدر. مصادره وتحریات براعت قدر دوام ایتمه وبالاخره ایشو انگلیز مفرزه‌سی عودت ایتمشدر. عینی عودتده قراولخانه قوماندانی ملازم لطف نائب اغا طابی بلدرکی جانبلرنده آتشلر اقدیری برابر تورکلری کبی اوتور بعدد ٥ سلاح آلمشلردر. انگلیزلره قوه معاونه اولرق بر سیاره وبریده سرایخانه طرفنده ایجروی عسکرلر طولو ایکی اوتوبوس انتظار وخفیده بولنمشلردر. مجروحلرنده رتبه وزنهسنك آغیر یارالی اولدیغی وجهتنك خسخانه‌یه یاتیرلدقلری معروضدر ١٣٣٤ / ٤ / ٢٦

بایزید انضباط ضابطی
م. ح.
م. ضیاءالدین

502

503

٥٠

٢٦ - ٤ - ٣٦ تاریخده محدث ایدیه وفرده ویکی خافقنی فرقه‌ی فراکاه افراددنده
تشکیل و مجموع اونوک اسامیسی

فرقه	فرقه	فرقه	فرقه
فرقه فراکاهدن	فرقه فراکاهدن	فرقه موسیقه افراددن	فرقه موسیقه افراددن
اونباشی	بیاوش	حیدر اوغلی عثمان	احمد اوغلی نعوج
ولی اوغلی محمد	ابید اوغلی عبدالله	شخرخشه	بالیکسر
شادیه	ذیله		
مجموع	مجموع	مجموع	مجموع
فرقه فراکاهدن	فرقه فراکاهدن	فرقه فراکاهدن	فرقه فراکاهدن
اونباشی	نفر	نفر	نفر
مصطفی اوغلی محمد	مصطفی اوغلی عبدالرحیم	محمد اوغلی حسن	حسین اوغلی محمد
وزیرکوپری	رزلوق	سکود	طاوانی
مجموع	مجموع	مجموع	مجموع
فرقه فراکاهدن	فرقه موسیقه افراددن	فرقه موسیقه افراددن	فرقه موسیقه افراددن
نفر	نفر	نفر	نفر
شکر اغلی مقصود	حسن اوغلی علی	خلیل اوغلی عثمان	افیاشی
زیره	اسکیب	اودوسکه	سلیمان اوغلی علی
			سوبی
غایب			حسن اوغلی بکر
موسیقه دن			بروسه
عثمان اوغلی محمد			
اورنه			

504

564 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye Riyasetinin, İstanbul'un İtilâf Devletleri tarafından işgali üzerine her Kolordu; vilâyet ve bağımsız mutasarrıflıklar bölgelerinde alınması gereken tedbirler hakkındaki emirleri.

Vesika No.: 564

Mahreci : Ankara
Tarihi : 16-17/3/36
Vürudü : 17/3/36

14 ncü Kor. Kumandanlığına

Düvel-i İtilâfiyenin İstanbul'da ihdaseyledikleri son vaziyet üzerine her Kolordunun mıntakasında bulunan vilâyet ve müstakil mutasarrıflıklarla müttehiden tedabir-i âtiyeyi tatbik eylemeleri rica olunur.

1 — Telgraf merkezlerine birer zâbit veya memur vaz'ı ile telgrafların kontrole tâbi' tutulması

2 — Sahil iskelelerden ve dahilden gelecek eşhası sıkı bir tetkika tâbi' tutularak şüpheli olanlar hakkında a a s f t ma'rifet-i hükûmetle takibat icrası

3 — Mühim postahanelerde şüpheli addolunacak mektupların açılması:

Hey'et-i Temsiliye Namına Mustafa Kemal

20 nci Kor. K. Vekili
Mahmut

505

906

Vesika NO.564

قومندانلغی

شفره نمره		تحریر: انقره	تسویه تاریخی
اوراق نومروسی	عدد	تاریخ: ١٦/٢/٣٧	تبییض تاریخی
			مسود
دوسیه‌سی		وارده: ١٧/٢/٣٧	مبیض

قومندانلغه

دول اتحاد فرنگ استانبوله اصلان ایدیلمکده جرأت وخصیت اوزرینه لوغولاردوندر
سلفه سنده بولنان ولایت و مستقل متصرفلغه مخابره ایراینه‌یی نصحه ایدرک رجا اولنور

١- تلفاق رازلر تدبیر ضابطه و یا مأمور وقتی ایله تلفاقلرک فونزوله تابع طوتلمسی

٢- ساحل اعلاریه و داخلده کله‌جک اشخاص حقنده تدقیق تابع طوتیله سعد شبه‌لی
ایرلنمز حقنده تعقیبات اجراسی

٣- وهم بونه خانلره شبه‌لی عدادنه جه مکتوبلرک آچیلمسی ، اصلیت تحقیقاتنه: مقتضیلی

نمره قومندانی
محمود

808

565 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliyenin Kolordulara gönderdiği İstanbul olayları hakkındaki haberalma raporunu, her Kolordu gibi III ncü Kolordunun da ast birliklere tebliğini göstermektedir.

Vesika No.: 565

Üçüncü Kolordu-yü Hümayun
Şube
Müsvedde
Tesbit tarihi

Hulâsa

Evrak numarası
Mübeyyiz
Tebyiz tarihi

İstanbul

Şifre

Zâti ve mahremdir

Samsun'da 15 nci Fırka K.
Amasya'da 5 nci Fırka K.
Meraş'da 5 nci Fırka K. Cemil Beye
Vilâyete tezkire

İstanbul ahvali hakkında alınan en son mevsuk malûmat berveçhiâtidir:

1 — Yirmidört meb'usla Halide Edip Hanım İstanbul çıkmışlardır. Yoldadırlar.

2 — Posta ve telgraf el'an taht-ı işgal ve murakabededir.

3 — İstanbul'daki Fransızlar İngilizlerin nümayişkârâne hareketinden müteessirdirler.

4 — İngilizlerin maksadı muhalif bir hükûmetle tevkıfat ve icraatı teşdit etmektir.

5 — Anadolu Harekâtı için iki Sırb ve iki Romen fırkası kıtaâtı tahsis edilmiş

6 — Rumeli'den Haydarpaşa'ya onyedi lokomotif çıkarılmış.

7 — İzmir Yunan kuvası kırkbin kişi ile takviye edilmiş.

8 — Bandırma ile irtibat vardır.

3 ncü Kor. K.
Salâhattin

Lûtfi Ahmet Zeki 910 numara şifre
20/3/36

1247 Vilâyete bir suret verilmiştir.

509

010

Vesika No: 565

اوچنجی قول اردوی همایون

شعبه	خلاصه	اوراق نومروسی
مسود		مبیض
مسودهٔ تاریخی		تبییض تاریخی

شفره

استانبول

ذاتی رموزدر

صاصرنده مرشه . مه
آماسیه ده مرشه . مه
مرعشه ده مرشه . مه جنیو بك
ولایتنه تذکره

استانبول احوالی حقنده آلمانه ال صرلن مدلوله معلومات بروجه آتیدر :

۱ - یکدمی دست مبعوثه خالده ادیب خانم استانبول چیقمشلردر . یولده درلر
۲ - پرسته وتلفاف الانه تحت اشغاله دراقتده دردر .
۳ - استانبولده کی مرانسزلر انکلیزلرك نمایشکارانه حرکتندن متأثردرلر .
۴ - انکلیزلرك مقصدی مخالف بر حکومت تدقیقات واحاداتی تشدید ایتمکدر .
۵ - انادولی حرکاتی ایچون آنجق حرب وقت ردمه تعدادنی تخفیف ایلمشلر
۶ - ردم ایلیه حیدر پاشایه اوه یدی لوقرمونیف چیقارلمشلر .
۷ - ازمیر یونانه قرآنی قره بیك کشی ایله تقویه ایدلمشلر .
۸ - باندرمه ایله ارتباطی واردر .

خوجه

مصطفی

۹۱۰ لنده وصل
۲۶/۲/۲۰

۱۲۶۱

ولسنه مرخص شاد ایلمشدر

566 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye Riyasetinin bilgi ve muvafakati olmadan; hiçbir makam ve memurun İstanbul ile muhabere etmemesi hakkında te'kidi.

Vesika No.: 566

Devlet-i Osmaniye
Posta ve Telgraf ve Telefon Nezareti

TELGRAFNAME

Mahreci: Ankara Numarası: Bilâ Minh: 17 İmza: İhsan, Hüsnü Saat: 18/00

Bandırma da 14 ncü Kor. K.

Hey'et-i Temsiliyenin malûmat ve muvafakati olmadıkça hiçbir makam ve hiçbir memur İstanbul ile muhabere etmiyecektir. Bu hususun bilcümle alâkadârana tebliği ve keyfiyet-i tebliğin inbası tamimen tebliğ olunur.

17/3/36

Hey'et-i Temsiliye Namına
Mustafa Kemal

514

تلغرافنامه

باشمحرره ۱۴ ح

مخرجی	نومروسی	کلمه‌سی	تاریخی	دولت عثمانیه موسسه تلغراف و تلفون نظارتی	آلندیغی محل	تاریخ	ساعت	لفظا
انقره	ملا		ساعت اول مکرر	حکومت تلغراف تلفون نظارتندن صولایی برکونا مسئولیت قبول ایتمز	۳		اول مکرر	[illegible]
					کشیده اولندیغی محل ۷		اول مکرر	[illegible]

هئیت تحدیدك معلومات و مواقعی اولمقه بر مقام وجهه بر مامور استانبول ایله محاره ایتمکده
بوخصوصك بالجمله علاقه‌دارانه تبلیغ و تیقن تبلیغه اساسی تعمیماً تبلیغ اولنور.

۲۶/۲/۱۷

هئیت تحدیدیه نامنه
مصطفی کمال

محمونه نمره ۸۰۱

567 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye Riyasetinin; İstanbul'un İtilâf Devletleri tarafından işgali üzerine, İstanbul ile resmî ve hususî bütün telgraf muhaberatı ve telgraf memurlarının kendiliklerinden gizli telgraf görüşmeleri ve düşman bilgilerini almak ve Anadolu'ya yaymak; casusluk telâkki edileceği hakkındaki emirleri.

Vesika No. : 567

Devlet-i Osmaniye
Posta ve Telgraf ve Telefon Nezareti

TELGRAFNAME

Mahreci: Ankara Numarası: Bilâ Minh: 17 İmza: İhsan, Hüsnü Saat: 18/3

Bandırma 14 ncü Kor. K.

1 Madde İstanbul ile resmî ve hususî bilcümle muhaberat-ı telgrafiye ve telgraf muhabere memurlarının kendiliklerinden gizli muhaberatı memnûdur ve hususiyle İstanbul'dan düşman tebliğleri alıp Anadolu dahiline işâa edenler ve Anadolu muhaberatını İstanbul'a verenler casus telâkki edilerek işbu hareketlerinin tahakkuku halinde der'akab ve şiddetle tecziye olunacaklardır. İşbu tebliğin bilcümle alâkâdarân başmüdürlerce sür'at-i tebliği ve keyfiyetin inbâsı mütemennadır

2 İşbu telgraf bilûmum vilâyet ve kolordu kumandanlıklariyle müstakil livalara ve posta ve telgraf başmüdirlerine keşide edilmiştir.

17/3/36 Hey'et-i Temsiliye Namına Mustafa Kemal

517

818

Vesika No. 567

تلغرافنامه

باندره حمه ۱۶ حه

مخرجی	نومروسی	کلمه‌سی	تاریخی	دولت عثمانیه مؤسسه تلگراف و تلفونات نظارتی حکومت تلغرافی هابرلشدن مولایی بوکونا مسئولیت قبول ایتمز	آلندیغی محل		تاریخ	امضا
الذاء	۱۱۱		اول ساعت مکره		کشیده اولندیغی محل	۱۱ ع		اول مکره

اماده استانبول ایله رمی و حصص بالجمله محابرات تلغرافیه و تلفونیه محاوره سی سویلرنمك کندیلکدن کیزلی محابراتی ممنوعدر وخصوصیله استانبولدن دخی تبلغدی الوب اناطولی داخلنده واناطولی محابراتنی استانبولدن ویرنلر جاسوس تلقی ایدیلرك اشبو حرکتلرنك تخفیف حالنده در عقب و شدتله تجربه اولنجقدر . اشبو تبلیغك بالجمله علاقه دارانه تا تحریرلرجه سرعت تبلیغ و کیفیتك اناسی متمنادر ۲ انجی تلغراف بالعموم ولایات دخولارنده قومانداتقدیه مستقل لوالره و نعیه و تلغراف باشمهندسلرینه کشیده اولنمشدر .

۷۶/۴/۱۷ حقنی تحتیله نامه مصطفی کمال

نمونه مکرر ۸۰۱

519

568 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye Riyasetinin, İstanbul'un İtilâf Devletleri tarafından işgali üzerine, kolordulara, vilâyetlere ve müstakil livalara verdiği drektifi göstermektedir.

Vesika No. : 568

Devlet-i Osmaniye
Posta ve Telgraf ve Telefon Nezareti
Teahhur edilemez

TELGRAFNAME

Mahreci : Ankara Tarih : Bilâ Saat : Evvel 5,17 Sonra 18,25 İmza : İhsan Hüsnü

14 ncü Kor. K.

1 — Meclis-i Meb'usân dahi dahil olduğu halde Bâbıali ve bilcümle devair-i hükûmetle beraber İstanbul İngilizler tarafından cebren ve resmen işgal edilmiştir Telgrafhaneler dahi işgal altında bulunduğundan dolayı ne Makam-ı Hilâfet ve Saltanat ve ne de sair makamât-ı resmiyeye mâruzatda bulunmak imkânı kalmamıştır Bu şerâite nazaran Anadolu Dersaadet'le ve makamât-ı resmiye ile munabereden mahrum kalmış oluyor Ve muhabere teşebbüsü doğrudoğruya düşmanları karşımıza çıkarmakta olduğundan dolayı da gayricaizdir . Vaziyet-i hâzıranın icabatına ve tahaddüs edecek ahval-i vakayie göre milletce müttehiden ittihazı zarurî olan tedabirin te'mini için bilûmum vilâyet-i umumiyede rüesa-yi memurîn-i mülkiye ve askeriyenin Hey'et-i Temsiliye ile muhafazai irtibat buyurmaları ricasını bir veh vecîbei vataniyye addederiz Hey'et-i Merkeziyelerimiz de bittabi' memurîn-i mülkiye ve askeriye ile teşrik-i mesaî ederek vazifei milliye ve vicdaniyelerini ifâya müsâraat edeceklerdir 3 — İstanbul'daki hâl-i fevkal'ade Anadolu'da kuvayi Osmaniyenin mer'iyetini haleldar edemiyeceğinden ve herne şekilde olursa olsun ittihaz edilecek tedabirde millet-i Osmaniyenin kabiliyet-i medeniyyesi bilhassa şayânıdikkat bulunduğundan kanun haricinde hiçbir muamele olunmamasını ve bil'umum vazâif-i mahalliyede esasat-ı kanuniyeye herzamandan ziyade i'tinakâr davranılması menâfi-i hayatiyemiz ıktizasındandır 4 — İşbu telgrafın vüsulünün hemen iş'arı bilhassa rica olunur

17/3/36 Hey'et-i Temsiliye Namına Mustafa Kemal

521

822

تلغرافنامه

ظهر ایدلامز

مخرجی	نومرسوسی	کلمه‌سی	تاریخی	دولت عثمانیه مؤسسه تلگراف و تلفون نظارتی حکومت تلغرافی عابرانندن مولایی بوکونا مسکولیت قبول ایتمز	الندیغی محل		تاریخ	ساعت	
الوجه			ساعت اول مکره		کشیده اولندیغی محل		۱۸ ۵ ۱۷	اول مکره ۱۸	

۱ مجلس مبعوثانه رضی داخل اولدیغی حالده بابعالی و بالجمله دوائر حکومتله برابر استانبول انگلیز لر طرفنده جبراً و رسماً اشغال ایدیلمشدر. متواضعانه لر رضی اشغال التنده بولندیغی طولای نه مقام خلافت و سلطنت و نه ده سائر مقامات رسمیه مدوضانده بولنمه‌مقلری قابل‌لندر بو شرائط نظراً آناطولی درسعادتده و مقاماتنده ایله محاربه‌دن محروم قالمسه اولور و محاربه تشبثی طوغری طوغری بر تمیلری قابشوره جقلاری مقدمه اولدیغی طولاسیله غیر جائز در. وقف حاضره‌نك ایجابلرینه و تحدث ایده‌جك احوال و وقایعه کوره ملتی موقتاً اتخاذی ضروری اولان تدابیرك ثانی ایکونه بالعموم ولایت عمومیه‌ده رؤسالری قوماندانلری ملکه و عسکریه‌نك هیئت تمثیلیه‌سی ایله محافظه ارتباط بیورملری جاسی بر وجه وجیه وطنه عراینده هیئت مرکزیه‌یی مخبره بالطبع قوماندانلر ملکه و عسکریه ایله بشریك جباعی ایدرلر و وظیفه ملی و وجدانیه‌لرینی ایفا.

تلغرافنامه

مخرجی	نومروسی	کلمه سی	تاریخی	دولت عثمانیه مؤسسه تلغراف و تلفون نظارتی حکومت تلغراف عبارتندن مولایی برکوتا مسئولیت قبول ایتز	آلندیغی محل		تاریخ	ساعت اول مکرره	امضا
	٢		ساعت اول مکرره		کشیده اولندیغی محل			اول مکرره	

حضارعنی اده حکمدر ٢ استانبولده کی حال خود العاده انا طولده قوای عثمانیه مراعتی حللدار. آنده بر حکمه دهخی شکلده اولورسه اولسون اتخاذ ایدیلجک تدابیرده ملت عثمانیه نک غایت ضدیتی بالخاصه بنایانه دخی بولونمقده قانون حاجتده هیچ بر معامله اولنامسی و بالعموم وظائف محلیه ده اساسات قانونیه هرنه مانعدر بازده عشاکار داورانلری منافع جانبزه اخفا سعی در ٢ اشبو تواقع وصولیله همانه اشعاری بالخاصه رجا اولنور

٢٦/٢/١٧ جمعیت تمثیلیه نامه معتمد مالک

نمونه مکرره ٨٠١

526

569 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye Riyasetinin, Edirne'de Birinci Kolordu Kumandanı Cafer Tayyar Bey ile telgraf irtibatının emniyet altında bulundurulması hususunda XIV ncü Kolordu Kumandanına verdikleri emir.

Vesika No. : 569

TELGRAFNAME

Adet Teahhur edilemez
115

Bandırma da 14 ncü Kor. K. Yusuf İzzet Paşa Hazretlerine

Devlet-i Osmaniye
Posta ve Telgraf ve Telefon Nezareti

Mahreci : Ankara Alındığı mahal : Bursa Câlib Evvel 17 Hüsnü
Numarası : Bilâ Keşide olunduğu mahal : 17 Sonra 9

Edirne'de bulunan Cafer Tayyar Beyefendi ile telgraf muhaberesinin taht-ı emniyetde bulundurulması için muktazi tedabirin ittihaz buyrulması ve Hey'et-i Temsiliye tarafından yazılan tamimlerin mîrimumaileyhe de i'tasını rica ederiz

17/3/36 Hey'et-i Temsiliye Namına
Mustafa Kemal

528

تلغرافنامه

نمره ١٦٥	تاجر ابدیلمز باشیسی قره احمد یوسف عزت پاشا حضرتلرینه

مخرجی	نومروسی	کلمه‌سی	تاریخی	دولت عثمانیه موسسه تلغراف و تلفون نظارتی حکومت تلغرافدن هایراندن مولایی برکوتا مسئولیت قبول ایتمز	آلندیغی محل	تاریخ	ساعت	املا
القه	٠ ١٧		اول ساعت مکره		رسیده		اول مکره	حالب
					کشیده اولندیغی محل		اول مکره	کرسی

اوده تاوده بولنان جعفر طیار بك اخف ابدیلمز محاربه‌سنك نخدامنده و بولنه‌برلمی ایچون مقتضی تدابیرك اخاذ بیورلمی و هیئت نمشیه طرفنه بایه‌لیه تعیمدن مومالیه‌ده اعطای جابه‌ایدرز

هیئت نمشیه نامه مصطفی کمال 26/2/17

نمونه مکود ٨٠١

530

570 No. lı vesikanın açıklaması

İngilizlerin 16/Mart/1920 günü akşamı, Karadeniz Müstahkem Mevki K. Karargâhından polisden yaptığı tahkikat ve bu gece bu bölgede aldıkları tedbirlere dair Müstahkem Mevki Kumandanlığının, Harbiye Nezaretine verdiği raporun aslını göstermektedir.

Vesika No. : 570-1

Karadeniz ve Havalisi
Mevkii Müstahkem Kumandanlığı
Şube 1

Umumî 430
Hususî 83

Boyacıköyü'nden
17/3/36

Mevkii Müstahkem Kumandanı Miralay
Emin Bey tarafından

Harbiye Nezaret-i Celilesine

Şube 2 20-3

16/3/36 saat 9,30 sonradan refakatinde iki bacalı küçük bir nakliye sefinesi bulunan bir İngiliz torpitosu projektörlerini yakarak ve Rumeli sahilini tenvir ederek Boyacıköyü'nde Mevkii Müstahkem Karargâhının bulunduğu yalı önüne geldi. Bir müddet tevakkuftan sonra bidayetde Emirgân İskelesine yanaşmak istedi ise de muvaffak olamıyarak Boyacıköy iskelesine yanaştı. Ve nakliye sefînesinden refakatinde Boyacıköylü iki Rum tercüman ve iki manga kadar İngiliz askeri bulunan bir İngiliz yüzbaşısı Karargâha geldi.

Nöbetçi Beyi ve Nöbetçi Zâbitine Karargâhda fazla asker, silâh ve cephane olduğunun ve sokaklarda bombalarla müsellâh devriyelerin gezerek ahaliyi havf ve telâşa düşürdüklerinin ve bir kısım ailelerin İstanbul'a kaçtıklarının şikâyet edilmesi üzerine buraya geldiklerini söyledi. Nöbetçi Beyi de Karargâhda fazla asker ve silâh ve cephane olmadığı ve sokaklarda bombalarla müsellâh asker gezdirilmediği ancak askerin yevmî ekmeğinî tabh eden fırına iki nöbetçi ikame edildiğini ve Karargâhda nöbetçi adedi tezyidedilerek efradın bir taşkınlığa karşı hazır bulundurulduğu ve Polis Karakollarına birer miktar efrat ikame edildiği ve ailelerin kaçdıklarının asıl ve esası olmadığı cevaben bildirildi. Yüzbaşı-yi mumaileyh aynı zamanda da Polisden ve Emirgân'da Karadağ Sefarethanesinde bulunan Muhabere Bölüğünden de aynı tahkikatı ifa et-

tikten sonra maiyyetiyle gemilerine çekildikleri ve yalnız gece bir devriye çıkardıkları ve 17/3/36 saat 10 evvelde de her iki geminin İstanbul'a müteveccihen hareket ettikleri beray-i malûmat mâruzdur.

Mevkii Müstahkem Kumandanı
Miralay
Emin

Şube 2
1272

M
989

Erkânıharbiyei Umumiye Dairesine
13/3/36

20/Mart/1336

532

Vesika No. 570

بویاجی کوینی

۲۶/۲/۱۷

جریده نظارت جلیله سنه

۶۴۰ نمره
۸۴ صحیفه

موقع مستحکم قوماندانلغی بالکوی
اجمالی لفتنانت

۲۶/۲/۱۶ تاریخ ۹۲۰ نمره ده رفاقتده ایکی باجالی توپدن بنقدر سقیس بولنان بانقه طوپدوی پروزکورلری یاوزده
دوم ایلی ساعت تقریباً یدیده بویاجی کوینده موقع مستحکم قوارگاهنده رفیق دیاده اوکز کلدی. بعدنه توقفده کوکه باشده
ایرکاده اشکلنه جاتمه ایشتدیلمیوردی موقع اوزیرنده بویاجی کوی اشکلنه باشلادی. ونقدر سقیس رفاقتده بویاجی کوینی
ایکی دوم ترجیه وایکی حالقه قدر انقدر عکس بولنان بانقه بوزیاشیلی قوارگاه کلدی.
بونجه ونیجی حالقه قوارگاهده فقط عکس، سلاح وجفانه اولدیغندن وسوقاقده بولنان صلح دوریه لری کزمرلی
اهالیی چوف وتلاشه دوشورمکدنبری ورفیق عائلرلی استانبول قاعدلرینه شکایت ایدلمه ورنه بوراده قلمکدنبری
سویلدی. بونجه کده قوارگاهده فقط عکس وسلاح وجفانه اولدیغی وسوقاقده بولنان صلح عکس کزدیرلدیکی آنجه
سویلدی. بونجه کده قوارگاهده بونجه اغاده ایدلدیکی وقوارگاهده بونجه عدری تزید ایدیلدی افرادی بلی تشکیلنه
عکسلری یوق انکلز طیغه ایدیلدیکی وبونجه اغاده ایدلدیکی وعائلرلی قاعدلرینه اصله واساساً طیغه
قارشی جماعت بولندیرلدیغی وبولیس قوماندانلغی برمقدار افراد اغاده ایدلدیکی وعائلرلی قاعدلرینه اصله واساساً طیغه
جماعت بیلدیرلدی. بورادن موجاید جیقه جانده بولنیده واوجانده وقوع طیغه مقاتلانمده بولونان نایره بوکونده ده بو تحقیقاتی
جیقاریلدی. بورادن موجاید جیقه جانده بولنیده واوجانده وقوع طیغه مقاتلانمده بولونان نایره بوکونده ده بو تحقیقاتی
انیا ایدلدی. ۲۶/۲/۱۷ تاریخ ۹۲۰ اولده ده
انیا ایدلدی فوکه جیقه کلدی وبالکز کیجه بر دوریه چیقاردقدی
ایکی کیجه استانبول قوماندانلغی حرکت ایدلدی بیان معلومات مدوخدر.

موقع مستحکم قوماندانلغی
بالکوی

کیفیت

۹۸۹

۱۲۷۷

اجمالی جریده عمومیه مدیری
۲۶/۲/۱۸

۵۳۳

034

571 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye Riyasetinin; İstanbul'un İtilâf Devletleri tarafından işgalini protesto için çekilecek telgraflardan ücret alınmaması hakkındaki Kolordulara ve bilûmum Müdafaai Hukuk Cemiyetlerine verdiği emirlerini göstermektedir.

Vesika No.: 571

TELGRAFNAME

14 ncü Kor. K.

Bilûmum Müdafaai Hukuk Cemiyetlerine

Devlet-i Osmaniye
Posta ve Telgraf ve Telefon Nezareti

Mahreci : Ankara Numara : Bilâ Minh : 09 Saat : 18.10 İmza Rifat

1 — Vaz'iyyet-i hâzıra ilcasiyle milletin te'siratını nâtık olarak keşide edilecek protesto telgraflarının servis tarzında bilâbedel yazılması tamim olunur.
2 — Kolordulara, Vilâyetlere, Müstakil Mutasarrıflıklara, Başmüdiriyeflere, Müdafaai Hukuk Cemiyetlerine yazılmıştır.

Müdafaai Hukuk Cemiyeti Hey'et-i Temsiliye Namına
18/3/36 Mustafa Kemal

535

536

Vesika No. 571

تلغرافنامه

[illegible]

بالعموم [illegible] جنابلرنه

مخرجی	نومروسی	کلمه‌سی	تاریخی	دولت عثمانیه مؤسسه تلگراف و تلفون نظارتی حکومت تلغرافی هایه آتندن طولایی برکونا مسکولیت قبول ایتمز	آلندیغی محل		تاریخ	ساعت	قبلنا
			ساعت اول مسکره				۱۸	اول ۱۸ مسکره	
					کشیده اولندیغی محل			اول مسکره	

اسکره ۱۷

۱ وصیت صاحره انما سیلم سلک بایرامی باخود ازاز سرکسره اردیلمه جلنه بر ولو ستو تلغرافلرینی سرعت طرزنده بلا مدل یازمق تقوا ایلرلر . ۲ قول اردوکره و تلاغلره مستقل متصلطره باشندر تلکره مدقه عقوبت جزا یاپلمشدر .

سنه ۱۳۳۸ / ۲ / ۲۶

[illegible]

کونه‌مکود ۸۰۱

537

538

572 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye Riyasetinin, İstanbul'un İtilâf Devletleri tarafından işgali üzerine; yurtta alınacak malî tedbirler hakkında Kolordulara, Vilâyetlere, Müstakil Mutasarrıflıklara, Şile, Gebze ve Kartal Kaymakamlıklarına verdiği emri göstermektedir.

Vesika No. : 572

TELGRAFNAME

Te'hiri gayr-i caizdir

Bandırma da 14 ncü Kor. Kumandanlığına

Adet	Devlet-i Osmaniye
22	Posta ve Telgraf ve Telefon Nezareti

Mahreci : Ankara Numarası : Bilâ Alındığı mahal : Bursa Minh : 09
Mustafa 09.20
Bekir Sıtkı

Âtideki mevaddın derhal icra ve neticesinin inbasını rica ederim

1 = Memâlik-i Osmaniye dahilindeki Osmanlı Bankalariyle Düyun-u Umumive ve Reii İdareleri mevcudünün mahalleri en büyük mülkiye ve maliye memurlarını haberdar edecek ve herhangi bir tarafa yapacakları irsalât bu iki memur tarafından murakabe edilerek mâfevk makamlarına malûmat i'tâ edeceklerdir Ziraat Bankaları dahi aynı suretle mevcudünü bildirmekle beraber İstanbul merkezinden mâada merâkizle olan muamelâta devam edeceklerdir.

2 = İşbu müessesatın İstanbul'a irsalât yapması men'olunacaktır.

3 = Bâlâdaki mezkûr müessesat-ı mâliye ile malsandıklarında ve evkaf sandıklarında mevcut mebâliğin cinsleri ve merhûnatın mecmu' rakamla gösterilmek üzere 18/Mart/336 gayesi itibariyle bâliğ olduğu miktarda derhal bildirilecektir.

4 = Kolorduya, Vilâyetlere ve Müstakil Mutasarrıflıklara, Şile, Gebze, Kartal Kaymakamlıklarına yazılmıştır

18/3/336 Hey'et-i Temsiliye Namına
Mustafa Kemal

539

540

Vesika No. 572

تلغرافنامه

مخرجی	نومروسی	کلمه‌سی	تاریخی	دولت عثمانیه مؤسسه تلگراف و تلفون نظارتی	آلندیغی محل	تاریخ	ساعت	امضا
آمده			اول ساعت مکره	حکومت تلغراف خانه‌سندن مولایی برکونا مسکوریت قبول ایدر	کشیده اولندیغی محل		اول مکره	

اتیده‌کی موادك رهالی اجرا وتنجه‌سنده اتباعی حاایدم

۱ـ ممالك عثمانیه داخلنده‌کی عثمانلی باتقه‌لریله دیوره‌عمومیه و شرك اداره‌لری موجودیتنده محلرك پیولك ملکی و مالیه مأمورلرینی خیدا ـ ایده‌جك و هر حالده بر طرفه یاپه‌جقلری ارسالات بوایکی مأمور طرفندن مرقیه ایدیلاجك مأموره مقابلنده معلومات اعطا ایده‌جکلردر ـ زراعت باتقه‌لری دهی اینی صورتله موجودیتی بلدیر مکله برابر استانبول مرکزندن ماعدا مرکزلرك اولاً معاملاتی دوام ایده‌جکلردر

۲ـ شبو مؤسساتك استانبولك ارسالات یاپمسی منع اولنه‌جقدر

محونه مکود ۸۰۱

541

542

vesikaN°-572 a-

تلغرافنامه

خرجی	نومروسی	کلمه‌سی	تاریخی	دولت عثمانیه موسسه تلغراف و تلفون نظارتی حکومت تلغرافه عائد اولان مولاتی بوکونا مسکونیت کیمول ایچون	الندیغی محل		تاریخ	ساعت	املا
	٢		ساعت اول مکره		کشیده اولندیغی محل			اول مکره	

٢ - بالاده مذکور مؤسسات مالیه‌یه مال چیقه‌رلمه‌ده و اوقاف چیقه‌رلمه‌ده موجود مالطلق جنسلر و مرهونات‌ك مجموعی تحمله کوستر‌ملك اوزره ١٨ ماده‌سی ٢٢٦ غایه‌سی اعتبارینه بالغ اولدیغی تصادره رجال بلدیه‌یه تبلیغ اولنمشدر

٤ - قبول اسدویه ولاتلره مستقل متصرفلقلره شبله‌سی گلیوره قارتال قائمقامه‌لقلرینه یازلمشدر

٢٢/٢/١٦ نظارت تحریرات نامنه

مصطفی کمال

نمونه مکرر ٨٠٩

543

573 ve 574 No. lı vesikanın açıklaması

İstanbul'un İtilâf Devletleri tarafından işgali olayları hakkında, İstanbul Muhafızlığı tarafından hazırlanan tahkikat evrakı ile bunun, Harbiye Nezaretine sunulduğunu göstermektedir.

Vesika No. : 573

Yirmibeşinci Kolordu-yü Hümayun
Erkânıharbiyesi
Şube 1 Kısım 4
Umumî.....
Hususî.....

Muhafız Ali Sait Paşa tarafından
18/3/36
Hulâsa :

Harbiye Nezaret-i Celilesine

Şube 1, 2 20-3

16/3/36 salı günü saat 6 raddelerinde muhtelit bir İngiliz müfrezesi tarafından Onuncu Kafkas Fırkası Karargâh Efradının bulunduğu koğuşa gidilerek tahaddüs ettirilen ve dört neferimizin şehadet ve on neferimizin mecruhiyetiyle [mecruhların birisi bilâhare vefat etmiştir] neticelenen vak'a hakkında yapılan evrak-ı tahkıkiye suret-i musaddaklarının leffen takdim klındığı mâruzdur.

İstanbul Muhafızı
Mirliva
Ali Sait

Şube 2 **Erkânıharbiyeye tezkere** **K.**
1273 **975**

Kısım 2 21/3/36

545

Sub

Vesika No. 573

محافظه اعلی جمعیتنه طرفندن

٢٦ - ٤ - ١٨

٤١

جمعیت بیننده

٤ - ٢٠٠ ل

١٦ - ٤ - ٢٦ حسابی کونی سنانه اوه ایرسه مختلف ایکیز مقدمه‌ی طرفنده‌کی محافظه‌ی قوه‌سی
قرابا فرادنک بولوندوغی قونقوشه کیدیلیاخدت ایتدیکی ده دیت نفر ترک اشخاصدن اوون
نفرلک بر جوقه { بر جوقه‌لر برلاهر ده اون اون } بتوکلرنه وقف طقده‌یلاو اوزره تحقیقه
صورت حصولنه لغایت تقدیم قوتیلمی مصروحدر .

استخبارات محافظه
مرکزی

عسکری

١ - کاریه
تذکره
٩٧٥

٢٦/٤/١١

Vesika No. : 574

Yirmibeşinci Kolordu-yü Hümayun
Erkânıharbiyesi
Şube 1 Kısım 4
Umumî.....
Hususî.....
Bilâ numara
Şube 2
1275
20/Mart/1336

Muhafız Ali Sait Paşa tarafından
18/3/36
Hulâsa :

Erkânıharbiyeye tezkere
974

Şube 1, 2 20-3

Harbiye Nezaret-i Celilesine

16/3/36 günü Dersaadet'de tahaddüs eden vekayi' berveçhizîr arzolunur.

1 — Saat altı evvel raddelerinde beherinde elli altmış kadar İngiliz ve müstemleke askeri bulunan kamyon Şehzadebaşı'nda Letâfet Apartımanı önüne gelmiş ve birisi tevakkuf ederek içindeki askeri indirmiş diğeri Saraçhanebaşı'na gitmiştir. Kamyondan inen asker Onuncu Kafkas Fırkası Karargâh Efradının Koğuşuna biddühûl uykuda bulunan müsellâh ve gayr-i müselâh efrat üzerine ateşederek dört Neferi şehit ve on Neferi cerh ve olbabdaki müsaade mucibince yanlarında bulunması lâzımgelen otuzbir tüfengi mahallerinden alıp gitmişlerdir. Karargâhda beytûtet eden üç zâbiti de bittevkıf otomobile alarak eski Jandarma Dairesindeki kışlalarına nakleylemişlerdir Zâbitan-ı mûmaileyhimin bilâhare ne oldukları anlaşılamamıştır. Bu babdaki evrak-ı tahkıkiye de rapten ayrıca takdim kılınmıştır. Saraçhanebaşı'na giden otomobilden çıkan bir müfreze Nümunei İrfan Mektebi'ne gitmiş mektep müdiriyle ders nâzırını ve orada bulunan dört şahsı tevkif ve otomobillerine alıp gitmişlerdir.

2 — Geceleyin eski Jandarma Dairesine gelmiş olan bir tabur İngiliz bahriye askeri saat dokuz evvelde Medresetülkuzât'a gitmiş ve mahall-i mezkûrda biraz tevakkuftan sonra saat on evvel raddelerinde Nezaret'in Medresetülkuzât cihetindeki kapısından Nezaret meydanına girerek Dairei Nezaretin cenup kapısı önünde saffıharb nizamında dizildikten sonra önde zâbitleri bulunduğu halde Nezaret binası dahiline girmişler ve devaire ait oda ve salonlarda nöbetçi ikame eylemişlerdir.

Saat 10,15 evvelde Nezaret binası dahilinden çıkan ve tahminen yüz ilâ yüzyirmi mevcutlu bulunan bir İngiliz bahriye bölüğü Muhafızlık Dairesi önüne gelmiş ve silâh doldurduktan sonra önlerinde İskoçyalı bir yüzbaşı tercüman olduğu halde Muhafızlık Dairesine girmişler ve "Daireyi işgal edeceklerini, artık muamele yapılmıyacağını hiçbir şeye el sürülmiyeceğini muhaberenin memnu olduğunu, zâbitânın serbest girip çıkabileceklerini ve İngiltere hükûmetinin İstanbul'u bugünden itibaren muvakkaten işgal ettiğini" tebliğ eyle-

mişler ve her odaya ikişer üçer nöbetçi ve Erkânıharb Reisinin yanına tabancası elinde bir mülâzimisâni ile iki nöbetçi ikame eylemişlerdir. İnzıbat Kıt'asında bulunan ve İnzıbat Memurlarına ait olan filinta, tabanca, kasatura ve cephaneler de müsadere olunmuştur. Muhafızlık'da bulunan inzıbat memurları ve emirber efradındaki esliha, tabanca, kasatura, ve cephanelerini dahi kezalik musadere eylemişlerdir. Harbiye Nezareti işgal edildiği sırada Tevkifhanei Askerî dahi bir İngiliz müfrezesi tarafından haricen işgal olunmuştur. Tasnif Komisyonunda vazifedar hiçbir zâbitân bulunmadığından mezkûr binadaki odaların kapılarının bir kısmı İngiliz bahriye askerleri tarafından kırılmış ve evrak karmakarışık edilmiştir.

3 — Ahvalin işbu fevkal'adeliği görülünce telefon muhaberesi İngiliz memurîn-i askeriyesi tarafından kat'ettirilmeden İstanbul ve Üsküdar Mıntaka Kumandanlıklarına "Beyoğlu Şirket Santrali, bozuk olduğundan Beyoğlu Mıntaka Kumandanlığına tebliğ edilememiştir" zâbitan ve efradın kışlalarından ayrılmamaları ve mecburiyet tahtında harice gönderilecek efradın silâhsız gönderilmeleri tebliğ olunmuştur. Muhafızlık Dairesi işgal edildikten sonra kıtaâtın ne suretle hareket edecekleri hakkında vukubulan müracaatlerde zâbitan ve efradın vazifeleri başından ve kışlalarından ayrılmamaları ve Düvel-i Mu'telife memurîn-i askeriyesi tarafından vukubulacak bir talebe kemal-i nezaketle mafevklerinden emir istihsaline müsaade talep ve bâdehu icra edilebileceğini tebliğ eylemeleri ve bu tebligat müessir olmadığı takdirde arzularının is'afı ve alacakları esliha ve malzemeye mukabil bir makbuz alınması ve hiçbir suretle esliha istimal edilmemesi vukuâta meydan verilmemesi emri şifahen vermiş ise de telefon hutûtunun işlememesinden birçok kıtaat tarz-ı hareketleri hakkında evamir tebellûğ edememişlerdir. Mamafih müessif hiçbir vak'aya meydan verilmediği bilâhare anlaşılmıştır. Telefon muhaberesi saat bir sonraya kadar münakati' kalmış ve saat bir sonrada bir İngiliz zâbiti muhabere edilebileceğini tebliğ eylemişdir.

4 — Saat on evvelden itibaren Şirket-i Hayriyye ve dokuz evvelden itibaren de Seyrisefâin ve Haliç vapurlarının seferleri icra ettirilmemiştir.

5 — Saat dokuzbuçuk evvelde Kasımpaşa'ya ihracedilen bir tabur İngiliz bahriye efradı Bahriye Nezaretini işgal eylemişlerse de suret-i işgal öğrenilememiştir.

6 — Saat sekizbuçuk evvelde İmalât-ı Harbiyye Muhafız Tabur Karargâhiyle Muhafız Bölüğünün ikamet ettiği Kışla dairenmâdâr İngiliz bahriye askeri tarafından ihata edilmiş ve Kışla etrafında makinelitüfekler vaz'edilmiştir. Ve binanın beş dakika zarfında tahliyesi talebolunmuş ve ifâ ettirilmiştir. Zâbitan üzerinde bulunan tabancalar musadere olunduğu gibi bilcümle eşya ve esliha ve teçhizata vaz'ıyed etmişlerdir Kilitli ve memhûr bulunan Tabur Debboyu açılmış eşya-yi mîriye ve zâtiye yağma olunmuştur. İmalât-ı Harbiyye Muhafız Bölüğü efradı İmalât-ı Harbiyye Usta Mektebi'ne yerleştirilmiştir. Galata'da Kapıiçi Karakolu karşısında bulunan Bayezit Camii de bir İngiliz müfrezesi tarafından işgal edilmiş ise de saat altı sonrada tahliye edilmiş ve

560

burada bulunan müfrezei askeriyemize hiçbir teklifde bulunulmamıştır. Gümüşsuyu Hastahanesinin mekkâreci efradiyle mekkâri hayvanlarının bulunduğu mahal tahliye ettirilerek Fransızlar tarafından işgal ettirilmiştir. Beyoğlu Telgrafhanesiyle Boğaziçinde bulunan telgrafhanelerin birkısmı Posta ve Telgraf Müdiriyet-i Umumiyesi binasını bir İngiliz müfrezesiyle işgal edilerek muhaberat kat'edilmiş ve Posta Telgraf Müdiriyet-i Umumiyesinin orta katındaki pencerelerin birine bir makinelitüfek tesbit edilmiştir. Üsküdar, Erenköy, Kadıköy Postahaneleri de işgal olunmuştur.

Süleymaniye Camii avlusunda bulunan askerimizin etrafı ihata edilerek efradın harice çıkması men'edilmiştir. Ayasofya Camiinde bulunan asâkiri taht-ı tehdidde bulundurmak üzere camiin Müze cihetinde bulunan kuleleri üzerine Fransızlar tarafından hafif makinelitüfekler tesbit olunmuştur. Saraçhane Anbarı Ahırkapı İnşaat Fabrikası, Otomobil Taburu ve Müzei Hümayun haricen Fransızlar tarafından işgal kapılara çifte nöbetçiler ve kıt'ai muntazıralar ikame edilmiş ve efradın dışarıya çıkması men'olunmuştur. Gühane Cephane Anbarlarında bulunan nöbetçinin silâhsız nöbet beklemesi ve silâhının koğuşa konulması bir Fransız miralayı tarafından Fransa Kumandanlığı namına talebedilmiş ve taleb-i vâki kabul olunmuştur.

7 — İngilizlerin taht-ı işgalinde bululunan Süleymaniye Kışlası, eski Jandarma Dairesi, Medresetülkuzât pencerelerine hafif makinelitüfekler yerleştirildiği gibi Mekteb-i Harbiye, İngiliz, Fransız Sefarethaneleri ve buna mümasil kışla ve ebniyeler hafif makinelitüfeklerle takviye edilmiş müfrezelerle muhafaza altına alınmıştır. Taksim, Taşkışla, Harbiye Nezareti meydanlarına ve Tepebaşı Bahçesine obüs topları tâbiye olunmuş ve Mersâ-yi Dersaadet'de bulunan İngiliz donanması Haliç'den itibaren Makrıköy'üne kadar olan sevahili Haydarpaşa ve Kadıköy sahillerini abluka altına almış ve sefâin-i harbiyenin toplarının mühim müessesat-ı askeriyemiz üzerine müteveccih olduğu görülmüştür.

Beyoğlu, Galata, Beşiktaş, Şişli, Kasımpaşa, Kadıköy, Üsküdar, Libadiye vesair mevâkı'deki caddeler üçer dörder manga kuvvetinde ve hafif makinelitüfeklerle takviye edilmiş mütaaddit İngiliz müfrezeleri tarafından işgal ve mürur-u ubûr men'edilmiş ve yoldan geçen efradı taharri eylemişlerdir. Üsküdar mıntakasında bulunan efrat ve zâbitanın Kışla haricine çıkmaları men' olunmuştur. Haydarpaşa Rıhtımında bir makinelitüfengi hâmil bir İngiliz motörü denizde devriye vazifesini ifa etmiş ve taharriyatta bulunmuştur. İstanbul cihetinden Üsküdar ve Kadıköy cihetine sandalların gitmeleri de men'edilmiştir Maltepe'de bulunan İngiliz askeri Kadıköy'üne celbedilmiştir. Bostancı'da bulunan İngiliz Karargâhı civarındaki tepelere mukaddemâ tâbiye edilmiş olan toplara ilâveten yeniden toplar tâbiye edilmiştir Taşkışla, Taksim, Harbiye Nezareti meydanlariyle, Tepebaşı Bahçesine tâbiye edilen toplar akşama doğru kaldırılmıştır.

8 — Moda'da bulunan Yirmisekizinci İngiliz Fırkası Kumandanı tarafından İstanbul Muhafızlığına merbut Üsküdar Mıntaka Kumandanlığına âtide aynen yazılan emir verilmiştir.

Üsküdar Mıntaka Kumandanlığına

Gayet müsta'celdir

Saat	dakika
12	45

Dersaadet'de bugünden itibaren Müttefikîn idareiörfiye ilân etmişlerdir. Buna binaen mıntakanız ve dairei emriniz altındaki bilcümle zâbitan ve efradınızı kışlalarında kapatmanızı emrederim "Jandarma müstesna"

Umumun silâhla sokaklarda gezmesi memnudur. Bu emre itaat edilmemesinden bizzat mes'ulsünüz 16/3/36

Yirmisekizinci İngiliz Fırkası Kumandanı
General
Krüker

9 — Makrıköy'ünde bulunan Fransız Kumandanı Baruthaneler Müdürünü nezdine çağırarak mahallî inzıbatının te'minini talebetmiş ve lüzum görüldüğü takdirde Fransız kuvvetleri tarafından da muavenet edileceğini tebliğ eylemişitr.

İngiliz Fırka Kumandanı tarafından Üsküdar Mıntaka Kumandanlığına ve Makrıköy'ünde bulunan Fransız Kumandanları tarafından Baruthaneler Müdiriyetine verilen emirler arasındaki fark calib-i nazardikkat görülmektedir.

10 — Saat altı sonrada Harbiye Nezaretinde bulunan İngiliz Bahriye Taburu bir bölük tarafından tebdil ve Muhafızlık'da bulunan bahriye bölüğü de altmış yetmiş mevcudünde bir Hindli takımiyle "Müsliman" değiştirilmiş ve bahriye taburu setinelerine avdet eylemişlerdir. Dairelere gelen bu kuvvetler geceyi binalar dahilinde geçirmişlerdir.

11 — Saat yedi sonradan itibaren Seyrisefain, Şirket-i Hayriyye, Haliç Şirketi vapurları Seyrisefere başlamıştır.

12 — Bu vekayi' esnasında askerimiz tarafından hiçbir suretle silâh istimal edilmemiş ve Onuncu Fırka Karargâhında hâdis olan vak'adan başka şehit ve mecruh olmamıştır

17/3/36 vukuatı

13 — 16-17/3/36 gecesi nısfulleylden sonra İngiliz filosundan çıkan bir bahriye taburu Harbiye Nezareti meydanına gelmişler ve 17/3/36 günü saat 4,30 sonraya kadar Nezaret meydanında kalmışlar ve ba'dehu filoya avdet etmişlerdir. Nezaret binası dahilinde Muhafızlık binasiyle İnzıbat Kıt'ası ve Tasnif Komisyonu binasındaki askerler de aynı zamanda binaları tahliye ederek gitmişlerdir. Nezaret binası dahilinde sekiz nöbetci Tevkifhanei Askerî ile Misâfiran Komisyonu ve İki Numaralı Divanıharb-i Örfî kapılarında birer nöbetçi

552

kalmıştır Ayasofya'daki mitarlyözler indirilmiş Saraçhane Anbarı Otomobil Taburu Ahırkapı İnşaat Fabrikası ve Müzei Hümayun'daki Fransız nöbetçileri dahi kaldırılmıştır.

İstanbul'un cihât-ı muhtelifesinde İngiliz askerlerinden mürekkep devriyeler gezmiştir. Öğleden sonra Seyrisefain vapurlarına ta'tıl-i sefer ettirilmiş saat 6,10 sonrada tekrar sefere başlamıştır. Üsküdar mıntakasında askerimizin hariçde gezmesine dair memnuiyyet devam etmiştir.

17/3/36 günü dahî askerimiz tarafından sükûnet-i tâmme muhafaza edilmiştir.

14 — İngiliz askerleri tarafından bâzı zevât hânelerinden alınıp götürülmüş ise de hepsi öğrenilememiştir. Öğrenilebilenlerin isimleri merbut cetvelde yazılmıştır.

15 — İngiliz askerleri tarafından Muhafızlığa mensup kıtaattan alınan esliha cephane vesaire mıktarını cetvel leffen takdim kılınır.

İstanbul Muhafızı Mirliva
Ali Sait

553

Vesika No. 574

حافظ علی سعید پاشا طرفندن

۱۸-۲-۲۶

۱ - کارهب

تذکره

۹۷۴

جریده نظارتیه

۱۲۷۵

۲۰ مارت ۱۳۳۰

۱۶-۲-۲۶ کونی در سعادتده تحت تأثیر قانون بروجه برقرار اولنور.

۱- ساعت الی اولاده اولرنده بحث ایدلمشدر. انقلابه دخلی اولمیان بعض ذوات یانلرنده لطافت یاتمالری اولمکله بری توقف ایدیلمک
ایجاب ایدیسه دیگری برمحبسانه یانه کیتسون. قانونک بو بابده اجرای فقهای قوی قرارگاه قرارنامه قضوشنه بالدخول اولجوده
بولنان سلح وغیر سلح قوه دوزنه آتشه بیله ایک تدقیقی تهدید دون تقدیر جرح و اولیاسنه مساعده موجب بلکه بلکه بولنمش لازم کلمه اولمز. ترکی
محدث آلوب کیتدی. قرارگاهده بیوقت بیده قانونی ذوات بیوقف اولوب آلرلرقدر تاندر دوره سنده کی قیدلر نقل ایتدی.
ضابطانک موی الطلب بلاعزه اولمقری اقتضا ایدر. بلکه بیلاد تحقیقده یقیناً بروجه تقدیم قیلنمشدر.
جیقاریلمشده تمیز غزاتی کلمه کتب مدیریه دین ناخوشی دوداده بولنان دیتمکی توقیف اولوب کیتدی.
کیلیه آخر تاندر دوره سنده اولان بر. انقلابچی عسکری ساعت طقوز اولده مدیریه قضاده کلمه وکیل مدافع اولمکه ده بر توقفدن موکره ساعت
بارده اولاده اولرنده نظارتک مدیریه قضاده چکلمه قانونده نظارت میدانده کیده ایک دوره نظارتک جوب قوی اولده مقصد
نظارتده دیرلدک موکره اولده ضابطی بولنیجه نظارت بیاسی دخی کیدیشر. و دوره عائد اوه اولوب ده صالونده بوقی قالدیلدی.
ساعت ۱۵ اولده نظارتجای دخلنده جیقان و تحیا یوزالی یوزیمی موجود اولمکله انقلابچی بیرکی محافظه دوره سی اولدقلمه وسلاح اولدرقده
موکره دخلنده اتومبیل بولنیاتی زجاج اولنیجه محافظه دوره یه کیدیشر. و دوره ی اشغال ایده عسکری، یوکه سلیم بوجقی بلجیکه ایدیجو و بوقی
مدیریه نک محوی اولنیجی. ضابطانک مرتب کیدیجه بیجه بر عسکری و انقلابچی کوتمک شاهد اولوندن غیاباً موقتاً اشغال ایدیجی بلجیکه
بلجیکه اولوب کیشر. اوچرلیجی و اوکاه حربیه تیسلک بانه جانبی الده رمضان بر ایچی بوقی قالدیلدی. انقلابچی و ضابطانک
مأموریتلری اولان قصد، جانبی، قصد، و جنازه ده مصادره کیدیلدی. محافظه دوره سی بوقی انقلابچی مأموریتی و بر فرد کیمسه جانبی
قصد، و جنازه ده دخی کذلک مصادره کیدیلدی. جریده نظارتی اشغال ایدیجی صیده ده توقیفخانه عسکری دخی انقلابچی نظارتی
طرفندن جانبی اشغال اولنمشدر. تصنیف قومیسونده و مفتشده ایچی ضابطانک بولنمیندن نظارتده جاده ده اولان قابولرنیک برکی انقلابچی
بیرکی طرفنده قبا دوردقده ایشیجه بیلمشدر.
انقلابچی مأموریتلری طرفندن قطع ایدیلدوده ساعت دکسه منطقه قوماندانلغنه ده بلک اعتنی ترکه
حوالت ایتمشلر ده جاده کی کوروکه تصمیم دوه ی انقلابچی مأموریتلری طرفندن قطع ایدیلدوده ساعت دکسه منطقه قوماندانلغنه ده بلک اعتنی ترکه
ساندالی بوزدوردولنیجه بلک اعتنی منطقه قوماندانلغنه تبلیغ ایدیلمشدر. » ضابطان و افرادک قدرلرنده بر اوکری بوجوقیت تخته خاجه
تمونه جه جلب افرادک مهاجر لوندلیری تبلیغ کیدیلمشدر. محافظه دوره ی اشغال ایدلدکدن قطعاتک موجود حرکت ایده عسکری حقده
وقوعلری اعتبرده ضابطان و افرادک دقیقلری باشدن قیشه لوندن برلکری و دولت موکلف مأموریتلری طرفندن قوجولجه برجوکلک
بیرکی قوجوندن طرفندن ساعت طقوز و بعده اجرا ایدیلمکی تبلیغ کیدیلمکی مأموریتات موثره لینی تقدیرده ارزولنیک اشغالی و آنکری
ایچون

مایه ی تحقیق کلمشدر.

Vesika No: 574 a

537

٤ — ٥ — ٦ — ٧ —

558

Vesika No: 574 a-1

J60

Vesika No: 574 a-2

[illegible] بر مسافه‌ده [illegible] بو قطعه عسکری [illegible] نقطه‌یه [illegible] کلمشدر .

بیاننده [illegible] عسکرلرده [illegible] بونلری تعقیب ایده‌رک [illegible] [illegible] باری [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] برنجی [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ایدیلمش ساعت

[illegible] تعقیب قسملرندن [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] دوام ایتمشدر .

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

٦/٨ [illegible] [illegible] [illegible] ایدلمشدر .

٢٦١ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] جدولده [illegible]

٢/١٧ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ١٤ -

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] جدول [illegible] تقدیم قلنمشدر . ١٥ -

[illegible]

[signature]

561

Job

575 No. lı vesikanın açıklaması

İstanbul'un işgalinde İngilizler tarafından tevkif ve götürülen zevât hakkında İstanbul Muhafızlığının notlarını göstermektedir.

Vesika No. : 575

Yirmibeşinci Kolordu-yü Hümayun
Erkânıharbiyesi

Şube Kısım
Umumî....
Hususî.....

İngilizler tarafından alınıp götürülen zevâtın esâmisini mübeyyin cetvel.

1 — Harbiye Nazır-ı Sabıkı Cemal Paşa Hazretleri. [6 saat evvelde yüz kişilik bir müfreze ile hanesi abluka edilerek odasından gecelik ile çıkarılarak Moda cihetine götürülmüştür.]

2 — Erkânıharbiyei Umumiye Reis-i Sabıkı Cevat Paşa Hazretleri [Nişantaşı'ndaki konaklarından bir İngiliz müfrezesi tarafından alınmış ve götürülmüştür]

3 — Meclis-i Âyan Âzasından Çürüksulu Mahmut Paşa Hazretleri [hanesinden bir İngiliz müfrezesi tarafından alınıp götürülmüştür]

4 — Sıvas Meb'usu Vâsıf Bey [Meclis-i Meb'usandan alınarak götürülmüştür].

5 — " " Rauf Bey [keza " " " "]

6 — Fâtih'de Nümunei İrfan Mektebini bir İngiliz müfrezesi taharri etmiş Mektep Müdiri Mustafa ve Ders Nâzırı Ahmet Kondüktör Mektebi Talebesinden Ahmet mumaileyhin kayınbiraderi Muhiddin İhtiyat Zâbitlerinden Fahri ve Salih Efendileri tevkıf ederek götürmüşlerdir.

7 — Meşrûtıyyet Otelinde Binbaşı İsmet Doktor Ahmet Mülâzimisâni Zeki Efendilerle birkaç sivil alınıp götürülmüştür.

8 — Kumkapı'da Harbiye Nezareti Ketebesinden Aziz Efendinin hânesi taharri edilmiş ve kendisi götürülmüştür.

9 — Cağaloğlu'nda Göz Tabibi Es'at Paşa ile Aydın Meb'usu Tahsin Bey hânelerinden alınarak götürülmüştür.

10 — Fırka Karargâhından Mülâzim Nâil Alaykâtibi Bekir Zeki ve Kâtip Muavini Arslan Efendiler Karargâhdan alınıp götürülmüştür.

564

٥٠

ایکنجی طرفدن آلنوب کوتوروله دوقاق سابقی یه جدولده .

١- جزایرلی اسماعیل پاشا حضرتلری . [پاشا عهده سنده بولنیلان بر مقدار بقایای خانه ی آیوفه ایدیلیه اوطرفه کچه لك ایچون حیفا یه یرلرینه مودجنه کوتورلشدر .]

٢- ایاله جرجیر بیرساقی چوبانپاشا حضرتلری [ف نقاشنده کی قوماندانه ایکنجی مقداری طرفدن آلنمه وکوتورلسه]

٣- محمد عابد افندی حضرتلری [خانه سنده ایکنجی مقداری طرفدن آلنوب کوتورلشدر]

٤- سوئی سعوتی وصفیك [محلی صاحبلرندن آلنوب کوتورلشدر] .

٥- " رؤف بك [کذا " "] .

٦- خانه نمره غرفه کنی ایکنجی مقداری نمره کنی مدیری مصطفی ودیشانجی احمد قوندوکوز کنی خلیل ضابط احمد سوی ایله قائمه زاده ی محی الدین اخیاط ضابطلرندن نمری وصالح افندیلری توقیف ایدیلوب کوتورلمشدر .

٧- مشروطیت اوغنده بیلیکی عصمت دوقوز احمد ملازمتی ذکی افندیلر تاج سویل آلنوب کوتورلشدر .

٨- فرنغوده حرب نظارتی قپوسنده عزیز افندینك خانه سی نمری ایدلیه وکتبی کوتورلشدر .

٩- حیفا اوغلی کوزلجی اسماعیل ایله ایدیه سوئی عمره بك خانه سندن آلنوب کوتورلشدر .

١٠- درفه قراکاهدن ملازم ثانی آلای نی یلدوکی وکاتب معاونی اسلام افندیلر قراکاهدن آلنوب کوتورلمشدر .

566

576 No. lı vesikanın açıklaması

I nci Kolordu Kumandanı Cafer Tayyar Beyin; Konya'da XII nci Kolordu Kumandanına, İstanbul'un İtilâf Devletleri tarafından işgali olaylarına dair verdiği bilgiyi göstermektedir.

Vesika No. : 576

17 20 Mart/
0

Bandırma 14 ncü Kor. Erkânıharbiye Riyasetine

Devlet-i Osmaniye
Posta ve Telgraf ve Telefon Nezareti

Mahreç : Bursa Numara : 1311 Kelime : 150 1078

Birinci Kolordu Kumandanı Miralay Câfer Tayyar Beyin Konya'da Onikinci Kolordu Kumandanı Fahrettin Beye çekdiği telgraf sureti berveçhizîr aynen arzolunur.

56 ncı Fırka K. Bekir Sami

Şimdi İstanbul'dan Meb'usândan alınan telgrafname suretini ayrıca âtiye yazıyorum Dün trenle geldim Yolda hüviyetimi gizlemek suretiyle tevkifden kurtuldum İstanbul'da Âyandan Çürüksulu Mahmut Meb'usandan Cemal Paşalarla Rauf Karavâsıf Van Vâlii Sabıkı Tahsin Edirne Meb'usları Faik ve Şeref Beylerle Nu'man Usta ve haricden Göz Tabibi Es'at Paşa ve Cevat Paşa tevkif edilmişlerdir Meclis-i Meb'usan Reisi Celâleddin Ârif ve Meb'uslardan Bekir Sâmi ve Hamdullah Suphi Beyler aranmakta iseler de kurtulmuşlardır Haricden ve Meclisden daha birçok kimseler tevkif edilecek gibi duruyor İngilizlerin elindeki liste vâsi'dir Bundan sonra tevkife muvaffak olunmaları güçleşmiştir Şüpheli olanlar birer suretle yol bulmuşlardır Mebuslar Meclis'den cebren alınmıştır Meclis vakarını ve sükûneti muhafaza ederek İngiliz müfrezesinden cebren aldıklarına dair bir senet aldıktan sonra arkadaşlarını feda etmişlerdir Meclis arkadaşlarından daha birçoklarının feda edileceğini sezdiğinden perşembe günü umumî içtimaatın te'ciline müttefikan karar verdi Meclis ile Hükûmet arasında bukere takibedilmekte bulunna hattıhareket hususunda âheng-i tâm vardır Hükûmeti yapılan işgal ve yolsuzluklara iyi cevap vermiştir Bu hususda Edirne'de tafsilât veririm Kabine siyasetinde ve mevkiinde sebatkâr bulunmak azmindedir İstanbul'da

567

ilk gün Mebusân biraz sarsılmış gibi idi Vakur Sükûnet vekar Türklere mahsus bir seciyye ile muhafaza edildi Sarsılan Meb'usan İngilizlerin ric'ati üzerine yeniden pek ziyade yükseldi. İstanbul haricin vaziyyetinden haberdar değildir Muhaberat munkati' bulunuyor İşgal harekâtında İngilizler yalnız hareket ettiler Fransız ve İtalyanlar seyirci bulunurdu İngilizlerin 15/16 gecesi askerî karakollarına karşı harekâtı pek gaddarane idi Bununla beraber uykudan uyanan Türk Neferleri hertarafda iyi muamelede bulundular ve silâhlarını teslim etmediler İngilizlerin bu vahşetleri İstanbul'da İngiliz taraftarı geçinenlere de iyi bir ders-i ibret oldu.

——o——

568

Vesika No. 576

٢٠٧٨

تلغرافنامه‌نی کیمه‌ونه بخشش ویریلر

بابدرم حه ١٤ ارکانه خوب رباب

دولت عثمانیه
نظارت تلغراف و تلفون خطوط بتخی
حکومت تلغراف مخابراتندن طولایی هرکونا مسئولیت قبول ایتز

صره نومروسی ١٧ ساعت ٢٠
واسطه مرکزی
تاریخ
دقیقه ١٧ ساعت اوکلدن اول/مکره [1]
مأمور امضاسی

صره نومروسی
تاریخ
دقیقه ساعت اوکلدن اول/مکره [1]
مأمور امضاسی

سوق و یا کشیده

مخرج جده نومرو ١٢١١ کلمه ١٥٠ غروب تاریخ ساعت دقیقه اوکلدن اول/مکره [1] طریق اشارات مختلفه

برنجی خوجه افندی و خوجه‌لرنده عبدالاحی جعفر طیار کبلک خوبنده ده اوه ایکنجی خوجه افندی و خوجه‌لرنده خرمی کلدیه
باشه حکلیتکلی تلغراف صورتنی بروجه زیر عنیا عرض اولنور.

فرقه ٥٦ حه کیدسامی

محمد اسماعیل میقوتانه دن الانه تلغرافنامه صورتی ایروجه الجه یازیورم دوسر خرمند کلدم بولده هوتمی لزلمک
صورتیله توقیفنده قورتولدم استانبولده اعیاندن چورک ضبط محمود میقوتاندن جمال پاشا لرلا رؤف قره واقف
واله والی سابقی تحسین ادرنه میقوتلرنه فائقه و شرف کبلرله نهایه اوستنه و خارجدن کوزجلی اسعد
پاشا و جواد پاشا توقیف ایدلمشلرد. محلی میقوتانه رئیسی جلال الدین عارف و میقوتلرنه
کیدسامی و حمانی صحی کبلر ایلنجده السرزه قورتولمشلرد. خارجدن و محلیدن رفقای چوجه
لمسه لر توقیف ایدیلمک کبی طوریور. انکلیزلرک الندن کلیلیسته واسعد بوندن صکره
توقیف موقوف اولنلر کوچلنمشلر. شریعه اوزرلنلر بر صورتله یول بولمشلرد. میقوتلر محلیدن
جبراً المشلر. محلی وقاسی دسکونتی محافظه ایدیرک انکلیز متعرضه سندن جبراً الدقلرینه دائر
بر سند الدقدن صکره ارخا تشلانی خدا اتمشلرد. محلی ارخا تشلرندن رفقای چوقلرینک فنا
ایدیلمکی نزدیکلندن بحث کوزلی عمومی اجتماعاتک تاجیله منفعتلی قرار ویردی محلی ایله
حکومت ایراسنده بولنان نقطه ایدیلمده بولنان خط حرکت خصوصنده اهنک تام واسطه ایله

[1] اول و یا مکره تعبیرلرندن بری ایجابنه کوره اولمیجقدر.

590

Vesika No: 576 a -

تلغرافنامه‌نی کیمه‌دن
بخشش ویرلمز

صره نومروسی
واسطه مرکزی
تاریخ
دقیقه ساعت اوکلدن اول/مکره [1]
مأمور امضاسی

دولت عثمانیه
مؤسسه‌ی تلغراف و تلفون نظارتی
حکومت تلغراف مخابراتندن طولایی برکونا مسئولیت قبول ایتمز

صره نومروسی
تاریخ
دقیقه ساعت اوکلدن اول/مکره [1]
مأمور امضاسی

سوق و یا کشیده

مخرج ـــ نومرو ـــ کله/غروب ـــ تاریخ ـــ ساعت/دقیقه ـــ اوکلدن اول/مکره [1] طریق ـــ اشارات محتمله ـــ

حکومتنی یا ملاحظه اشغال ویلسز لقلره الی جواب ویریلدی بو تصوصده ادرته ده تفصیلات ویریلم
قابینه مستنده و موقتضده تیاشکه بولنمق عزمنده در استانبولده ایلک کونلر منعوتانه برات
صاحبلری ایچی تکونت و قاره توتمقلره مخصوص بر نجه ایله تماقطه ایدلدی
صاحبلرنه منعوتانه انکلیزلرک حقیقی احترامنه بلیه بک زیاده بولندی استانبول خارجنده
و ضفتده عبدالله دکلدر مخابراتک قطعی بولنیور اشغال حرکتنده انکلیزلر بالکز حرکت
ایتدیلر فرانسز و ایتالیانلر سیرتی بولونوردی انکلیزلرک ۱۶/۱۹ کبی عسکر قره غولرنده
قاشی حرکتی یک غدرانه ایدی بو نقطه بابر اویقوده اوبانان توک نفرلری طرفنده
الی مصاحلده بولوندیلر و سلاحلرینی تسلیم ایتمه‌دیلر انکلیزلرک بو وحشتلری استانبولده
انکلیز طرفدارلری کچینده‌لری بر دهشت عبرت اولدی

[1] اول ویا مکره تعبیرلرندن بری ایجابنه کوره سیلنمه. اولمیجقدر.

نمره ۸۰۱

572

577 No. lı vesikanın açıklaması

Hey'et-i Temsiliye Riyasetinin; Kolordulara gönderdiği on maddelik haberalma raporunu göstermektedir. Bu raporun 7 nci maddesiyle Anadolu'da bulunan İngiliz subaylarının tevkıfi istenmektedir.

Vesika No. : 577

14 ncü Kor. Kumandanı Yusuf İzzet Paşa Hazretlerine

Adet

Te'hiri gayricaizdir.

Mahreci : Ankara
Tarihi : 19-20/3/36
Vürudü 20/3/36

19/3/36 akşamına kadar açık ta'mim muhteviyatından mâada mevsuk ma-
20
lûmat berveçhiâti mâruzdur.

1 — Onyedi lokomotif Rumeli'den Haydarpaşa'ya çıkarılmış iki Sırp iki Rum Fırkası Anadolu harekâtına tahsiş edilmiş

3 — İzmir Yunan kuvası kırkbin kişi ile takviye edilmiştir.

4 — Hükûmeti iskaat ile muhalif bir hükûmetle tevfıkat ve icraatını teşdit İngilizlerin emelidir.

5 — Buradaki Fransızlar İngilizlerin nümayişkârane hareketinden müteessirdir.

6 — Posta Telgraf el'an taht-ı işgal ve murakabededir.

7 — Mümkünse İngilizlerden birkaç rehin zâbit almanız lâzımdır.

8 — Bir İngiliz hey'etinin o tarafa gelmesi muhtemeldir.

9 — Bandırma ile irtibat vardır.

10 — Yirmidört meb'usla Halide Edib Hanım yoldadır.

Hey'et-i Temsiliye Namına
Mustafa Kemal

574

ص

١٤ ق فهاندان یوسف عزت پاشا خلاصه‌سی

فوجه: آنقره

تاریخ: ١٩/٢/٢٦

ورودی: ٢٠/٢/٢٦

عدد:

تأخیر اغماضاتدر.

١٩/٢/٢٦ آنقره‌ده آلنان مکتوب‌در. آچیلمیه‌جق محتوا بتدریج ماعدا مکتوبه معلومات یروجه آتی معروضدر.

١ - اودیده لوقومونتف ردم ایدیه‌جک یاشاه جیقاطمه آیین جدید ایله‌دوم فوقری آناطولی حکامنه تخصیص ایدیلمه

٢ - ایزمیر بولنه خواسی قومپانیاسی ایله تقدیم ایدیلمشدر.

٣ - حکومتی اسقاط ایدیجک بر حکومت توفیقان واجد آتی تشکیل ایلمه‌سی.

٤ - بوراده‌کی فرانسز انگلیز نمایشکارانه حرکتلرینه مناظرد.

٥ - بوراده‌کی فرانسز انگلیز نمایشکارانه حرکتلرینه مناظرد.

٦ - بونه نلقراق ایله تحت استفاده‌در.

٧ - تلغراف انگلیز اوده رفقه‌ده یکیه ضابط المق لازمدر.

٨ - بر انگلیز کمیسانه اوقاته کلمکدر.

٩ - باندره ایله ارتباط وارد.

١٠ - تکرار دن بعد تلغراف خالده ادیب خانم بولنمشدر.

کیفیت تبلیغ نامه
معلومات کلمکدر

R = 2942